

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Sz. 4622/894.

s. b.

Ő felsége a király nevében!

A kolozsvári kir. törvényszék mint esküdtszéki sajtóbírószág, a kolozsvári kir. főügyészség, mint közvédlő által köteles gondosság és figyelem elmulasztása miatt vádolt Moldován György és társa ellen folyamatba tett sajtó bűn perben, a Becsek Lajos kir. törvényszéki bíró elnöke alatt, Reinbold Arthur és Dr. Szentkirályi Gyula kir. törvényszéki bírák, mint szavazók, Dr. Balás Elemér kir. törvényszéki aljegyző jelenlétében: Stein Gábor, Gaál János, Hegyesi Vilmos, Szigeti Gábor, Valentin Adolf, Eck Pál, Dr. Farkas Géza, Molnár Sándor, Filep Gábor, Geréb Márton, Schopf Béla, és Dr. Szócs József kolozsvári esküdtképes polgároknak, mint rendes esküdteknek, Olgyai János és Nagy Kálmán kolozsvári esküdtképes polgároknak, mint pótesküdeknek közreműködésével, Dr. Lehmann Róbert, királyi törvényszéki hites tanácsnak részvételével, 1894. augusztus 14-én megtartott nyilvános szóbeli esküdtszéki végtárgyaláson a főügyészség képviseletében Dr. Gocs Jenő kir. alügyész által előadott véd és Russu Sírianul János védő által előterjesztett védelem meghallgatása után a következően *itt*: I. Marschall József (a ki nagyszebeni szül. és lakos, 34 éves, evang. luth., nős, 2 gyermekes, nyomdász, vagyontalan, büntetlen előéletű) a neki tulajdonított, a sajtó rendtartás 34. §. első bekezdésében meghatározott s ugyanazon §. c., pontja szerint minősülő köteles figyelem és gondosság elmulasztásának vádja és következményei alól bírőlag is felmentetik, s a kir. kincstár köteleztetik hogy részére utazási és ellátási költségeinek megtérítése fejében 40 (negyven) forintot megfizessen. II. Moldován György (a ki nagyszebeni szül. és lakos, 30 éves, gör. kel. vallású, nőtlen, intéző a nagyszebeni „Tribuna“ című lapnál, vagyontalan, büntetlen előéletű) bírőlag is vétkesnek mondatik ki a sajtó rendtartás 34. §-a első bekezdésében meghatározott és ugyanazon §. b. pontja szerint minősülő, a btk. 172. §-ában körülírt sajtó utján elkövetett, nemzetiségi elleni gyűlöletre izgatás vétségét magában foglaló, büntetendő tartalmi nyomtatvány közzététele körül tanusítandó, köteles figyelem és gondosság elmulasztásának vétségében és ezért a sajtó rendtartás 39 §. alapján, a btk. 91. §-ának alkalmazásával 1 (egy) hónapi fogházra ítéltetik el. Elmarasztaltatik továbbá a 47. frt. 50 krra rugó eddigi s az ez után fölmerülő eljárás költségeknak, valamint a szabadság vesztés büntetés végrehajtásával fölmerülő költségeknak hordozásán végül köteleztetik ezen ítéletet indokaival együtt a „Foaia Poporului“ című nagyszebeni hetilapban, annak az ezen ítélet jogerőre jutása napját követőleg legelőször megjelenő számában a lap élén az állam hivatalos nyelvén, egész terjedelmében saját költségén közzétenni s az ezt igazoló lappéldányt 15 nap alatt a különbeni jogkövetkezmények terhe alatt a ko-

lozsvári kir. ügyészséghez benyújtani. Végül elrendeltetik a „Foaia Poporului“ című nagyszebeni hetilap hirlapi biztosítékából 300 (háromszáz) forintnak a kir. kincstár részére történendő elkobzása. *Indokok*: A tizenkét rendes esküdtszavazata alapján Marschall József vádlottat mivel őt az esküdtszék 6 nem szavazattal 6 igen szavazat ellenében a neki tulajdonított vétség vádja és közvetkezményei alól fölmentette a sajtó eljárás 81. 86. §. értelmében bírőlag is föl kellett menteni részére a méltányosnak talált 40 forintnyi utazási és ellátási költséget megállapítani s annak megfizetésében a kir. kincstárt elmarasztalni kellett. Ellenben Moldován György vádlottat mivel őt a tizenkét rendes esküdtszavazattal egyhangulag vétkesnek nyilvánította a rendelkezű részben körülírt vétségben ennek folytán őt e vétségben bírőlag is vétkesnek kellett nyilvánítani s meg kellett büntetni. Büntetése kimérésénél tekintetbe vétetett súlyosító nem léteben enyhítő körülményül eddigi büntetlen előélete s ez alapon a btk. 91 §-a alkalmaztatott. A költségek hordozására való kötelezése elítelt vádlottnak az elítélés törvényes következménye; az ítélet szövegének közzététele vonatkozó rendelkezés a sajtórendtartás 21. §-án, a hirlapi biztosítékából történt elkobzás elrendelése pedig a sajtórendtartás 40 §-án alapszik. A kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdtszéki sajtóbírószágunk Kolozsvártt 1894 augusztus hó 14-ik napján tartott nyilvános szóbeli esküdtszéki végtárgyalási üléséből.

Csiszér Károly,
elnök helyet.

Korinsky Győző,
jegyző.

Marea adunare.

Drept întregire a raportului nostru din numărul trecut despre adunare, dăm astăzi încă următoarele. Fiind lumea adunată și sala îndesuită de Români, domnul profesor dela seminarul din Arad, *Vasile Mangra*, punându-se în fața adunării o deschide prin următoarele cuvinte:

Onorata adunare!

Din însărcinarea și în numele consoților, care am conchemat adunarea de astăzi, vă salut, fraților alegători, și vă mulțumesc, că în timp așa de scurt ați venit la chemarea noastră în număr atât de însemnat, din toate unghiurile țerii, pe unde este suflare românească.

Este pe cât de cinstitoare pentru mine, pe atât și de grea chemarea ce 'mi-s'a încredințat; grea pentru a mea micime și grea pentru a vremurilor greutăți.

Dar' precum în foc se lămurește aurul, așa în vremuri grele se lămuresc caracterele și es la iveală cei tari în credință.

Firea de față a d-voastre dovedește, că nici greutatea vremilor nu vă descurajază,

nici tăria credinței nu vă lipsește în lupta națională, și aceasta de bună-seamă pentru a neamului iubire, căci scris este: *dragostea toate le biruște și este mai tare decât chiar moartea!*

Cu gândul morții se impacă bunul creștin, căci el trăește în nădejdea unei alte vieți mai fericite, dar' nu se poate împăca *patriotul* care dorește însuși să vadă fericirea neamului și mărirea patriei sale!

Această gândire va fi cuprins, fără îndoială, mințile și va fi mișcat inimile d-voastre, de n'ați întârziat a lăsa toate și a urma chemării noastre.

Într'adevăr, dlor, astăzi mai ales, când mereu ni-se repețește, că să ne împăcăm cu gândul de a fi absorbiți ca naționalitate, oare care Român s'ar pute împăca cu gândul acesta și să stee liniștit, când dovedit este, că înghițirea unui popor de cătră altul este moartea lui vecinică!

Eată, domnilor, ceea-ce dă îndemn mișcării noastre naționale, atât de ațîțată, adunărilor și conferențelor particulare ori generale, prin care cu dreptul legiuitei apărări am căutat și căutam a apăra vieața națională a poporului român în contra poviului pornit pentru desființarea lui.

În timpul din urmă însă chiar și dreptul acesta ni-s'a restrfus. Partidul național, care în apărarea drepturilor și libertății poporului român, își spunea părerea prin conferențele delegaților noștri, astăzi este împedat a-și desvolta lucrarea sa în forma aceasta.

Aceasta este, domnilor, pricina pentru care ne-am întrunit astăzi, ca însași obștea alegătorilor români din Transilvania și Ungaria, de-adreptul să ne dăm părerea asupra acestei noue stări aduse partidului național, să-i dăm sprigin și putere spre a se arăta ca voința națională a poporului român.

Cu acestea, declar adunarea de deschisă, și vă recomand ca să alegem de president pentru desbaterile noastre pe dl *Mihail Popoviciu*, protopresbiter al *Orșovei!*

Adunarea întimpină cu puternice strigări de „să trăească“ cuvântul ca dl *Popoviciu* să conducă adunarea.

Dl Dr. *Mihail Popoviciu* ocupând scaunul presidențial, rostește câteva vorbe pline de cel mai cald patriotism și cea mai aleasă căldură pentru scopurile adunării.

Se face apoi următoarea alegere prin aclamațiune:

Președinte: Dr. *Popoviciu*. Vicepreședinti: Rațiu, vicar, G. B. Pop. Secretari: Dr. *Tripon*, St. *Petrovici*, Russu *Șirianu*, Dr. *St. Pop*, Dr. *Mangiuca*, N. *Diamandi*.

Se alege apoi o comisie de 50 membri, care să se retragă și să se sfătuească asupra poruncii ministeriale.

Se alege prin aclamație următorii: A. *Barcianu*, V. *Demian*, protopop, A. *Cosma*, Fr. *Hossu*, D. *Cunțan*, *Silviu Moldovan*, Dr. *Oncu*, Dr. *Branisce*, *Paladi*, O. *Tilea*, Gr. *Sima*,

Dr. Ilea, Dr. G. Popoviciu (Chişineu), G. Lazar, A. Medan, G. Barbu, C. Lucaciu, G. Popoviciu din Şiria, V. Suci, Al. Berinde, Dr. Meţianu, Ghiţă Popp, Vasile Pop, V. Oltean, Dr. Cioran, D. Vaida, Dr. Bunea, Dr. St. Pop, Dr. Petroviciu, Russu Şirianu, Dr. G. Tripon, Dr. D. Ciuta, I. Roşu, I. Droc, I. Crişan, Dr. Maier, Mih. Popoviciu, P. Truţa, V. Raţ, Z. Boiu, Vasile Mangra, Dr. G. Popoviciu (Lugoj), Dr. A. Mureşianu, A. Filip, M. Nicola, Dr. Simon, Iosif Bălan, Iuliu Vlăduţ, Boier.

Domnul *Mihail Popoviciu* ridică apoi şedinţa pentru-ca comisiunea să se poată sfătui şi să vină apoi cu propunere (plan) că ce e de făcut?

*

Comisia s'a retras, ear' în vremea dela 11 până la 12, când avea să se redeschidă şedinţa, poporul adunat s'a împrăştiat prin oraş, parte a stat tot în sală, vorbind despre stările noastre naţionale politice.

*

Îndată după oarele 12 membrii comisiunii se ivesc în mijlocul adunării, care-i primeşte cu aplause nesfârşite. Numărul de mai multe mii de Români nu scăzuse de loc. Încordarea asupra sfârşitului îi ţinea strânşi la un loc.

Domnul *Mihail Popoviciu* deschide adunarea în mijlocul unei mari însufleţiri, ear' dl Ioan Russu Şirianu, însărcinat de comisiunea de 50, dă cetire următoarei dări de seamă asupra stărilor de acum:

Onorată Adunare!

„Existenţa unei naţiuni nu se discută: ea se afirmă!“ (adecă: despre fiinţa unui popor nu se dispută cu vorbe, ci ea se dovedeşte, se arată prin fapte, prin mişcări), a zis într'o clipă de naţională înălţare unul din marii noştri martiri. (Strigări puternice din partea adunării: Să trăească! şi aplause (bateri în palme).

Dacă adevăr cuprind aceste cuvinte, şi cine s'ar încumeta să tragă la îndoială un atât de mare adevăr? — atunci este tot aşa de luminos, că noi, poporul român din Transilvania şi Ungaria, ne arătăm azi cu o măreţie, pe care potrivnicii noştri pot s'o ascundă, dar' să o discute nu! (Strigări: Aşa-i! Să trăească.)

Prin slaba mea voce, comisia acestei adunări vesteşte nefermura sa iubire şi recunoştinţă poporului neobosit în luptă şi mare în dureri, poporului român, din care cu drept cuvânt ne socotim eşiţi cu toţii. (Aşa-i!) Venind în aşa număr însemnat, d-voastră aţi dat o dovadă nu că voiţi să trăiţi numai, dar' că n'aţi uitat nimic, după-cum hotărâţi sunteţi cu toţii să susţineţi sus şi tare neatinsse toate drepturile ce vi-se cuvin atât ca unor cetăţeni credincioşi ai patriei, cât şi ca unei naţiuni, care lovită a putut să fie, dar' nici-odată înfrântă! (Lungi aplause.) *Pentru-că chiar când căzuţi am fi în luptă, câtă vreme nu ne-am lăpădat de nimic, vieţuim ca cetăţeni, vieţuim ca naţiune.* (Aşa-i! Să trăească!)

Adunarea de azi mai ales din acest punct de vedere are însemnătate. Ea este un răspuns la o provocare. Prin porunca Nr. 321 dela 16 Iunie 1894, ministrul

de interne a oprit lucrarea partidului naţional român, cerându-i a se întocmi în reuniune cu statute întărite de guvern. (Strigăte: *Nu vrem, nici-odată!*)

Îi stă în putinţă ministrului să iee asemenea măsuri. Poate să silească pe cetăţeni a se supune chiar şi poruncilor neîntemeiate pe lege. Nu este însă putere sub soare, care pe cetăţeni ori pe o naţiune întreagă să o poată sili a fi ceea-ce nu este şi nu voeşte să fie: dacă fiinţe cugetătoare suntem şi cetăţeni ţiitori la drepturile noastre.

Cu sânge rece, noi trebuie să ne întrebăm:

Oare în această mare întrebare, când s'a atacat nu fiinţa partidului naţional, dar' chiar *vieţa naţională română*, (aşa-i!) noi, cetăţeni liberi ai statului şi fii credincioşi ai neamului nostru, să n'avem alte datorii, decât să plecăm capul dinaintea unei porunci muscăleşti?

Oare după-ce acelaşi Hieronymi a zis în dietă, că a fost destul o poruncă pe hârtie, ca Ardealul să fie liniştit, — noi, un partid, o naţiune întreagă să nu avem de dat nici un răspuns, în care să se spună clar şi fără şovăire: *Nu, liniştea se poate ajunge numai prin aplicarea în chipul cel mai senin al legilor celor mai drepte!*

Domnilor!

În patria noastră sunt trei partide: cel guvernamental, cel apponyist şi cel independentist. Nici unul dintre dânsele n'are însă statute, pentru-că nu e nici o lege care să ceară aşa ceva, căci de ar fi, atunci nu s'ar pute întocmi decât numai partide guvernamentale, căci fiecare guvern ar pune greutăţi în calea formării partidelor potrivnice.

Zilele acestea numai, chiar o foaie ungurească spunea, că *nimenia nu poate să ne împedecă a ne strînge împregiurul unui program*, a da mărturisire vederilor noastre politice; şi dacă ne-ar împedeca, *puterea de stat e datoare să ne ocrotească!*

Adevărul e, că concetăţenii noştri maghiari aşa şi fac: kossuthiştiţii îşi au în program schimbarea legilor de acum, şi întocmirea lor altfel (tot mai priincios Ungurilor).

Dar' constituitu-s'a oare acest partid pe temeiul unor statute* Nu! Cu toate acestea nici unui ministru nu 'i-a venit în minte, să spargă acest partid, ci dimpotrivă, cere anumite dăţi spriginul lui.

În porunca sa de oprelişte, ministrului îi place să ne amestece cu reuniunile (tovărăşile). Dar' partidul nostru naţional nu este o „reuniune“, el este însuşi poporul român, şi *fiinţa unui popor nu se poate desfiinţa prin nici un fel de poruncă ministerială.* (Lungi şi repetite aplause).

Şi chiar dacă am voi să ne întocmim o reuniune politică, nu am pute, pentru-că legea iartă formarea de reuniuni cu

statute numai *literare* ori *culturare*, dar' nici decât *politice*, şi cu atât mai puţin nu *naţionale!* Aşa stăm. Nici această poruncă ministerială, nu e alta decât o măsură deosebită cu care se măsoară pentru Români! Avem în Ardeal lege electorală deosebită; avem patenta împărătească dela 1852. De ce nu s'ar rîndui în chip deosebit şi fiinţa noastră ca popor? (Protestăm!)

Când în chip atât de vedit s'a ocolit legea, când prescriesele legii s'au sucit cu atâta lipsă de sfeială, cine oare dintre noi nu vede că stăm în faţa unui pas nu volnic numai, dar' care ţinteşte la desfiinţarea partidului naţional român?! (Aşa e! *Protestăm!*)

Şi cine dintre noi nu s'a cutremurat oare, gândindu-se, că am pute fi destul de slabi a lăsa să ni-se spargă şi împrăştie rîndurile?

Dacă îngrijaţi suntem, e peste putinţă să nu ne gândim, că precum în lucrarea noastră ca partid, programul naţional a fost stindardul mare şi iubit ce a strîns pe toţi Românii la un loc, *aşa şi lupta de apărare de acum, tot numai programul dela 1881 ne poate fi mântuirea.* (Să trăească! Lungi aplause).

Atunci am formulat cereri.

Azi, sfinţit fiind steagul nostru printr'o strădanie de ani mulţi, şi jertfe date cu prisos, cu atât mai mult trebuie să-l ţinem sus, cu cât în cutele sale s'ascund dorinţe ce încălzesc inimile tuturor Românilor, credinţe, care au ajuns pentru întreg poporul nostru o religie sfântă. (Aplause însufleţite).

Ne vom strînge cu atât mai mult în giurul programului naţional, cu cât potrivnicii noştri politici mai ales în timpul din urmă 'l-au pus în desbatere.

„Este o nebunie, au zis ei, ceea-ce Românii 'şi-au înscris şi ţin în programul lor“.

Istoria ne învaţă însă, că cele mai frumoase dorinţe ale popoarelor, numite la început nebunii, propoveduite fiind în chip sincer şi fără şovăire, au ajuns să fie nu numai împlinite, dar' chiar şi mântuitoare a popoarelor!

Cu cât mai ales vom ţine dară noi, întreg şi neschimbat programul naţional, al cărui fiecare punct răspunde unei trebuinţe nu naţionale numai, dar' simţite adunc în viaţa statului.

Noi nu putem să ne abatem dela programul nostru scump, iubit şi bun, şi tot atât de puţin am pute să ne depărtăm de cei, cari în anii din urmă au condus partidul naţional. (Să trăească!)

Plini de lăpădare de sine ei nu s'au uitat că o să cadă răniţi, ci când lupta a fost mai înverşunată, când a sta în şiruri însemna a te pune în faţă celor mai crude lovituri ale potrivnicului, ei au rămas neclintii, ei arma *nu înaintea adversarilor au depus-o, ci armă şi drapel tovară-*

șilor buni și credincioși au incredințat. (Aplause lungi).

Lupta, în care ei au căzut, formează însă cea mai strălucită pagină a luptelor noastre naționale. (Așa-i! Să trăească!)

Procesul Memorandului rămâne renumit nu prin faptul, că întrinsul au trecut la nemurire o bună parte din ce poporul român are mai ales, dar' el a slujit ca privilegiu, ca poporul nostru să se arete cu o tărie cum istoria nu mai povestește în tot decursul veacurilor.

D-voastră încă mulți ați fost la Cluj, tuturora fiori v'au fulgerat întreaga ființă. Nici unul dintre noi n'ar ști însă nici până azi să se dea seamă, oare ce a fost mai mare: măhnirea, că au văzut legile supuse oarbilor patime omenești — căci o prigonire politică se sfârșia prin darea în judecată a membrilor comitetului național — ori bucuria, că vedeau puterea poporului român arătându-se cu neîntrecută însuflețire.

Știm cu toții, volniciile săvârșite: cu privilegiul acelui proces; cum începând cu plebea de pe stradă și sfârșind cu gendarmii, s'a căutat ca românimea să fie infricată.

Au urmat osânde grele.

Pentru noi și pentru urmașii noștri trebuie să spunem însă, că *Românii nu s'au infricat nici chiar după atât de nemiloase lovituri*. Dimpotrivă: s'au îndârjit; față de osândiți, iubirea lor a crescut, *pentru-că noi toți am socotit pe cei loviți ca suferind pentru a națiunii cauză* (Așa e!), și nemernici am fi, când fruntașii primind răni, cei cari îi urmăim, nu am fi aplicați să ne jertfim și noi pentru ei, nu i-am acopori cu trupurile noastre. (Lungi applause).

Cât de mult ținerea laolaltă a crescut cu acest privilegiu, cât de tare poporul întreg a ținut să arete iubirea sa pentru cei luați la goană, se poate dovedi mai ales prin faptul, că azi-vară, când ministrul de interne a călătorit prin Ardeal, Românii în mod vădit și de ministru tare simțit, s'au ferit a da față cu el.

Trebuie să mai constatăm la acest loc, că procesul Memorandului a fost numai începutul infricărilor, că dela proces încoaci s'a inaugurat un sistem de terorizare cum nu s'a mai pomenit în state constituționale. (Așa e! Rușine lor.) N'a fost destul, că a împedat pe mii de cetățeni români să iee parte ca privitori la proces, dar' a doua zi după proces, membrii comitetului național au mers spre casă între baionetele gendarmilor, care au înșesat toate găurile.

La sate s'a început o goană sălbatică contra tuturor celor-ce au fost la Cluj. Notari, juzi și alți slujbași comunali, au fost dați afară din slujbe de solgăbirae.

Gendarmii au pătruns noaptea în casele pacnicilor Români, răscolind totul.

S'a mers până acolo, că din simplă, bănuială, un venerabil preot a fost dus, drum lung și obositor, între baionete, l-au chinuit ca pe un ucigaș. Nu s'a cruțat nici altarul sfânt, ci gendarmii au pătruns chiar și în locașul dumnezeesc, nelăsând pe Români în pace nici chiar să-și înalțe ruga ferbinte spre cer.

Ear' ca în adevăr să se arete formele domniei triste cu baioneta, s'a adus asupra capului nostru miliție, fără-ca prin o singură abatere dela lege din partea noastră să se fi dat pricina la luarea acelor măsuri. (Așa e, așa e!)

E ne mai pomenită apoi goana ce se pornise contra tinerimii noastre universitare. (Repețiți: „să trăească“!) 43 dintre cei mai de valoare studenți universitari erau cât p'aci să facă cunoștință cu temnița, numai pentru-că cu privilegiul procesului din Cluj, ei au arătat că *nu vor să se deslipească de tulpină, de părinții și de frații lor, ci în chip laudabil au ținut să dovedească, că națiunea noastră are viitor frumos, căci îi avem pe ei, fala și comoara noastră*.

Ce să mai zicem apoi de faptul, că chiar țerance au fost prigonite pentru-că ele au purtat brâu tricolor și au cântat doine românești (Așa-i) — că în multe locuri s'au oprit horele (jocurile) și ori-ce petrecere națională, pentru-că având conștiință certată, cei dela stăpânire în toate vedeau tradare de patrie.

Într'astea curtea cu jurați dela Cluj urma a da aproape pe fiecare săptămână câte un verdict, unul mai aspru decât celalalt, așa că afară de osândiții în procesul Memorandului, au intrat în temniță încă alți 30 Români.

Nimic n'a produs însă furtună și înscărbire ca arestarea bruscă a membrilor comitetului național. (Aplause).

Conducătorul, care a încărunit în luptă onorabilă și cinstită (nesfârșite urări de „să trăească“), el, stejar falnic al unui popor plin de viață, a fost ridicat brutal și pornit spre temniță ca un făcător de rele. (Rușine, rușine!) Preotul, care abia eșise din temniță, abia că a avut timp să ingenuncheze la altarul dumnezeesc, d'asemeni a fost ridicat dintre sătenii, cari îl încungiurau cu o sfântă dragoste. (Ovațiuni tot mai însuflețite.) Azi zace zăvorât, pentru ani mulți, în singurătatea ucizătoare a temniței. Tot așa s'a întemplat și cu ceilalți bărbați vrednici și luptători neînfrânți ai noștri, cu toate-că legea spune lămurit, că numai cu făcătorii de rele care se împotrivesc e de purtat astfel. Liniștea și pacea a zeci de familii a fost nimicită, și azi nu știm cine suferă mai mult: cei închiși în temniță, ori femeile de prin giurul zidurilor, cu atâta blăstem încărcate? Nu

știm pe cine să deplângem mai tare: pe păriinții răpiți din sinul familiei lor iubite ori copiii nevinovați, care cresc în umbra și tristețea temnițelor. (Lungi applause).

Dar' prigonirile nu s'au mărginit numai pe aceste căi. Nu. Anul acesta rămâne însemnat și prin aceea, că chiar făcătorii de legi (dieta) ai patriei pare a-și fi pus ca scop aducerea unor legi păgubitoare atât pentru morala creștinească, cât și pentru viața naționalităților. Prin votarea legilor religioase s'a încercat o lovitură școalei și bisericii, s'a aruncat între cetățeni sămânța răului și a negrului păcat, căci ce poate fi mai îngrozitor pentru o societate, decât dacă i-se slăbește simțul moral, i-se nesocotește religia, i-se destramă credința.

Cu cât prigonirile se întăreau, cu cât nedreptățile se îngâmădau, cu atât mai mult întreaga suflare românească își îndrepta cugetul spre *aliații (intovărășii) noștri* slovaci și sârbi (însuflețite applause), care azi nu ne sânt numai concetățeni, nu ne sânt numai aliați, dar' ne sânt frați. (Așa e, așa e!) Ne-au înfrățit durerile comune în care ne sbatem. Pentru-că Români, Sârbi și Slovaci, deopotrivă îndurăm nedreptățile, și earăși cu toții sântem dornici de libertățile cetățenești, de tigna și mulțumirea vieții omenești. (Lungi applause).

În măsură ce trece vremea, ne încredințăm și noi, că naționalitățile năpăstuite tot mai mult avem lipsă *una de alta*, că numai din lupta noastră laolaltă poate isvorî fericirea obștească și pacea pentru toți cetățenii patriei comune. Și dacă avem de adus laude bărbaților vrednici cari au pornit *apropierea* între cele trei națiuni, tot așa nu putem în destul grăbi conchemarea unui congres (sfat) al naționalităților, ca astfel și de formă să se dea o strălucită dovadă, să se pecetluască așa zicând frăția ce unește azi pe Sârbi, pe Slovaci și pe Români. (Aplause).

Numai prin puteri unite vom putea ajunge, ca în patrie dreptatea, ear' nu bunul plac să domnească. Sântem datori să lucrăm într'aici, nu pentru cauza națională numai, dar' pentru folosul cel mai bine înțeles al patriei. Pentru-că e de mare înemnătate pentru binele țerii, dacă cetățenii sânt mulțumiți și lucrează cu rîvnă pe toate terenele, și dacă nu sânt siliți să-și mistue puterile într'o muncă stearpă contra apăsătorilor. Dacă am fost supuși multor lovituri și dureri, nu este mai puțin adevărat, că *mare mângâiere a trebuit să simțim cu toții, văzând cum tribunalul lumii civilizate a osândit pe apăsătorii noștri pentru toate nedreptățile lor*, ear' pe noi ne-a luat sub apărare. Foile mari din Europa întreagă, bărbați de stat și literați care fac podoaba acestui veac, au scris bine pentru noi.

Mult sprigiu ni-au dat îndeosebi frații noștri *latini*.

Marea lucrare »*Vocile latine*« sunt o mărturie, că în toți urmașii marilor coloni romani viează încă puterea ce 'i-a ajutat pe strămoșii noștri să fie mari: iubirea, alipirea fratelui cătră frate.

Francezi, Spanioli, Portugezi și Italiani au grăbit să trimită fraților lor din Carpați cuvinte dulci, cuvinte de mângăiere și de încurajare, la a căror auzire par'că ne înălțăm, ear' pe potrivnicii noștri 'i-au zăpăcit.

Dacă fericiți ne-am simțit putând să înțelegem despre alipirea fraților noștri latini din depărtări, cu atât mai ales inimile noastre au tresăltat auzind vocea de încurajare a fraților noștri de peste Carpați, care cu atâta iubire spriginesc cauza noastră.

Dela un capăt la altul, regatul român s'a sculat în picioare. A protestat cu tărie când asupra noastră se porniau cete cu gând să ne frângă. Au dat semn, prin atâtea adunări, iubirii lor pentru noi, și în o formă de tot măreață.

Asupra acestor lucruri 'și-a ținut de datorie comisia adunării de azi să vă atragă luarea aminte, fraților Români.

D-voastră, alegătorii de frunte, sunteți judecata cea mare, căreia 'i-se cuvine dreptul și datoria să chibzuească asupra tuturor celor petrecute și cu bărbăție toți să-și spună cuvântul.

Veți asculta din graiul dlui P. Truța cele opt puncte, în care comisia d-voastre a formulat planul de hotărâre. Și dacă veți simți că comisia a pătruns în sufletul și mintea d-voastre, le veți primi și le veți proclama de ale d-voastre.

Comisia se mângăie, că a lucrat după cea mai bună a sa chibzuire și în frățescă bună înțelegere. Dacă cu aceeași dragoste veți primi și d-voastră sfârșitul gândirilor noastre, un bun lucru vom fi făcut!

Așa să ne ajute D-zeu! (Aplause prelungite și strigări: »să trăească!«).

*

După această privire asupra stărilor de lucruri, dl Petru Truța a cetit cu voce puternică, cele opt puncte propuse a se aduce drept hotărâre a adunării și publicate de noi în numărul trecut sub titlul »*Hotărâre*«, și fiecare punct stărnind o nespuse plăcere și tunete de aplause și strigări de »să trăească!« Președintele, pentru a plini formele ce se recer la aducerea de astfel de hotărâri, întreabă adunarea dacă primește peste tot aceste puncte?

„*Primim! primim!*“ răsuna puternic.

Și președintele întreabă de nou, că primite fiind dară peste tot, dorește adunarea să intre în desbaterea amănunțită a fiecărui punct pentru a schimba poate ici-colea câte ceva? Aci protopopul D. Moldovan luând cuvântul propune ca să se primească întocmai fără nici o desbatere mai departe, că bun e în acele puncte tot cuvântul.

— „*Primim! primim!*“ — răsună de nou.

Primită fiind astfel hotărârea și întărită de adunare, se aduce mulțumită comisiei pentru osteneală și președintelui pentru conducerea înțeleaptă. Și atunci o mare mișcare s'a strînit în sală și o mare însuflețire, căci prea vred-

nicul, de cinstite bătrân de peste 80 de ani, Moș Herlea dela Vinerea, ridicându-se pe podul din fața adunării, cere voe să vorbească. „*Să-l auzim! să-l auzim!*“ și bateri în palme și strigări »să trăească« la adresa cinstitului bătrân nu mai încetau. Făcându-se liniște a început a vorbi, frumos, puternic, uimitor pentru noi cât mai ales pentru străinii ce erau de față și nu-l cunoșteau încă. Aducând nainte vorbe latinești și potrivindu-le frumos, ajunge cu vorba acolo, că cere ca adunarea să mai trimită o deputație la Maiestatea Sa Împăratul și Regele nostru, cerându-i înalta grație pentru scumpii noștri întemnițați, slobozirea lor. Sfirșind, președintele zice, că cu părere de rău, dar' nu poate lăsa să se vorbească despre acest lucru, ori să se iee o astfel de hotărâre, căci ea n'a fost înștiințată ca obiect de desbatere a adunării de față.

Mulțumind apoi președintele poporului pentru buna rîndueală ce a ținut în toată vremea desbaterilor, declară ședința adunării de închisă, la ce cele patru mii de Români răspund ca dintr'un piept cu sguduitoare »*să trăească!*«, »*să trăească martirii naționali!*«, »*să trăească luptătorii naționali!*« și începând apoi a cânta cu toții și foarte însuflețiți »*Desceaptă-te Române!*« — au început a să împraștia și a goli sala...

Însuflețirea a fost mare, rîndueala deservită; ziua însemnată, și însemnată are să rămână în șirul zilelor noastre de luptă națională!

Minciuni obraznice.

Foilor ungurești ar pute să le fie și lor rușine, că se slugăresc de niște corespondenți (trimitători de vești) ca-și-care mai mincinoși nici în ceata Țiganilor de laiu nu mai poți afla. La alte neamuri să-și cauți cu lumina în ameaza mare, la Unguri însă și noaptea te împedeci pe ori-ce uliță de dînșii. Nu numai mincinoși, dar' obraznici-mincinoși. Eată de ce zicem aceste vorbe:

Miile de Români veniți din toate părțile țerii la Sibiu, vor ști-o tot așa de bine ca și noi, cine le-a plătit lor drumul până la Sibiu: punga lor; și cine 'i-a hrănit în Sibiu: tot punga lor. Au jertfit oamenii dela sineși cheltueală și vreme, și au venit, căci a nației cauză ne-a chemat să ne adunăm și să ne sfătuim pentru al ei bine.

Vor ști mai departe aceleași mii de Români, ce nerîndueli s'au făcut în vremea petrecerii lor în Sibiu. Vor ști-o ca și noi, că atât de cinstit s'a purtat poporul nostru, încât poliția din Sibiu, știind din alte rînduri cum se poartă Românii, n'a aflat de lipsă să-și mobilizeze nici chiar pe oamenii sei, pe poliști pe toți, pentru ținerea bunei rîndueli în oraș, ci a trimis pe patru, numai pe patru poliști la sala adunării, ca să țină nițică rîndueală la poartă și la uși, și și acestia comozi de tot, chiar și fără puști. De vre-un gendarm bună-oară nici vorbă! Toate s'au petrecut în cea mai frumoasă rîndueală dela început până la sfârșit, și oamenii seara s'au întors toți pe acasă. Popor străin n'a mai rămas peste noapte de loc în oraș.

Cu toate acestea, eată ce raport s'a dat foilor ungurești din Pesta, de cătră nerușinații și nespelații lor corespondenți Unguri ori Jidovi sibiieni.

„În trei locuri s'a întemplat chiar și bătaie, zic ele. Într'o cărcimă de pe Hermann'splatz 'l-au bătut crâncen pe țeranul Simeon Feledean pentru-că a strigat »să trăească Mocsanyi«. În strada Măcelarilor 'l-au

bătut pe studentul universitar G. Dumbrava 'l-au spart cilindrul, 'i-au sfășiat hainele și 'i-au rupt bastonul și n'au luat în socoteală, că el petrecea pe o doamnă. Și asta pentru-că nu s'a dus la seara de cunoștință, unde cei care au convocat adunarea, erau adunați. Bătaia cea mai mare a avut loc pe piața de lemne, unde 'l-au lăsat lat pe un notar! Pricina bătăii a fost că notarul a împărțit bani și oamenilor care nu erau din satul seu, ear' sâtenii lui au cerut ca numai lor să le dee!“

„Dintre cei așteptați cu trenul de dimineața foarte mulți n'au sosit, căci li-s'au părut prea puțini banii, care li-s'au făgăduit în prețul venirii la adunare!“

Niște obraznicii mai mari numai din capul și rostul unui nebun pot isvorți! Pe tot rotogolul pământului, pe bătuții Feledean și Dumbrava nu-'i vei pute afla, căci ei sînt numai niște chipuri nebune iscodite de creurul nebunului corespondent al foilor din Pesta.

Obraznicia fiind foarte mare, și ținându-se printr'insa a ne arăta pe noi lumii din afară drept niște răsărători, turburători de pace, oameni stricați: redacția »*Tribunei*« a rugat pe căpitanul poliției din Sibiu, care trebuie să aibă știre despre ori-ce bătaie din oraș, ca să-și dea un atestat, că adevărat ce fel de bătăie au fost aici în ziua adunării și că au fost ele între oamenii noștri veniți la conferință? La rugarea dată în scris, redacția a alăturat și o foaie, pe cea mai de frunte ungurească, din Pesta, »*Pester Lloyd*«, scrisă nemțește, pentru străinătate, și unde încă se trimbău aceste minciuni. Poliția a dat următorul atestat oficios:

Nr. 4380/1894.

„Răspuns din oficiu.

On. Redacțiunii a ziarului »*Tribuna*«

în loc.

La întrebarea făcută în scris dela 1 Dec. „dacă și care din scandalurile de stradă și bătăi, povestite în articolul de fond al lui »*Pester Lloyd*« dela 23 Noemvrie au venit la cunoștința poliției? — vă fac cunoscut, că la noi în oficiu n'avem cunoștință de nici un asemenea cas și că cercetările anume porzite spre acest scop au dat un sfârșit contrar (că adevărat n'a fost nici o bătaie. R.)

Sibiu, 2 Decemvrie 1894.

Capitanul orașului:

(L. S.) **Simonis**“.

S'a trimis copia acestui răspuns la toate foile mari din Europa, ca să se dovedească, că foile din Budapesta nu mai știu să ne combată decât prin josnice minciuni.

Tot așa de adevărată ca vorba despre bătăie, e și cea cu împărțitul de bani. Ei le dau în vileag pentru a face lumea să creadă, că poporul nostru și când se mișcă, nu se miscă din însuflețire pentru cauza sa, nici ca să protesteze contra nedreptăților ce 'i-se fac, ci — pentru niște creștari miserabili. Noroc că nu-i adevărat, și noroc că minciunile lor sînt frumos date de gol de bravii noștri conducători!

SCRISORI.

O rugare.

Pecica-română, 22 Noemvrie 1894.

Onorate dle redactor!

Am cetit în mai multe rînduri în iubita noastră „Foaia Poporului“ plângeri și văierări în contra comasărilor de hotar. Multe din

acele plângeri pot să fie întemeiate, dar' multe pot să fie și nedrepte, căci așa e omul, când trebuie să se lase de datinile cu care e obișnuit. Au drept să se plângă acei economi, care cu privilegiul comasării au fost nedreptățiți ori înșelați; dar' unde se săvârșește comasarea în chip cinstit, cu omenie, luându-se în socoteală binele poporului și înaintarea plugăriei, acolo nu are loc tânguirea.

Hotarul comunei noastre încă s'a segregat, adevărat s'au comasat numai unele părți, eară altele au rămas ca mai înainte, la anul 1881. Când au primit noul pământ, unii oameni dela noi plâneau ca pruncii cei mici de frică, că vor peri fără pășune. Peste 80 de familii au vândut tot ce au avut și s'au mutat în alte comune, unde era pășune. Mulți din aceia s'au reintors fără nici un ban în pungă; eară alții mai sfoși au rămas pe acolo și trăesc ca zileri.

Cei-ce au rămas lângă moșia lor, obișnuindu-se cu noua vieță, care prin segregare s'a schimbat foarte mult, sporesc în ale plugăriei, dând tot înainte, și astăzi e cunoscută vorba: dacă s'ar fi comasat hotarul cu 20 ani mai înainte, nu ar fi trecut atâta pământ din mâna Românilor la străini.

Păreră de rău este și astăzi: nu că s'a segregat hotarul, ci că nu s'a comasat tot pământul cât e de plug, la un loc. Mulți din oameni vând pământurile împrăștiate și cumpără altele care sunt mai în apropiere, ca să aibă mai multe la un loc; dovadă, că comasarea e mult mai de preferit decât segregarea.

Omul, de câte-ori face o greșeală, totdeauna o plătește scump. Întocmai plătește și poporul comunei noastre, care, vânzând și cumpărând pământuri, plătește sume înspăimântătoare de bani, în cadența erarială, numai să-și strângă pământul mai grămadă; ceea-ce se putea fără nici o cheltueală prin comasare.

Cu 1 Noemvrie earăși s'a introdus o nouă tate economică; înțeleg legea art. 12 din 1894, care taie afund în vieța economică a poporului nostru, mai numai plugari. În înțelesul acestei legi, nime nu are drept să pască cu vitele: holda, miriștea ori țelina altuia, ci, fiecare are să-și întocmească trebile așa, ca să se îndestulească cu ce are.

De aceea ne-am bucura, on. redacție, dacă legea asta nouă s'ar publica în „*Foia Poporului*“.

(Vom face-o bucură. *Redacția*.)

Teodor Orga, plugar.

Avram Iancu.

Suma din numărul trecut:

2143 fl. 66 cr. și 223 lei, 50 bani.

Din Vadu a adunat dl *Ioachim Boeriu*, dela următorii:

Stefan Boeriu 1 fl., Ioan Bunea 1 fl., Virginia Bunea 50 cr., Eugeniu și Alexandru Bunea 50 cr., George Boeriu 1 fl., Ioachim Boeriu 60 cr., Elena Boeriu 20 cr., Stefan Emilian, Maria Boeriu 30 cr., George Langa 50 cr., George Strîmbu 10 cr., Iacob Boier 20 cr., Nicolae Urian nr. 98 20 cr., George Cosma 20 cr., Ioan Iminovics 20 cr., Gros Ignatz 30 cr., George Samoilă Strîmbu 20 cr., Nicolae Albu 20 cr., o copilă a lui N. Albu 5 cr., Ioan Boldișiu 20 cr., George Boldișiu 10 cr., Ioan Cristea 20 cr., Irodion Boeriu 30 cr., Iose T. Popa 50 cr., Nicolae Rotariu 10 cr., Stefan Borgia 10 cr., George Boeriu 20 cr., Iacob Popa Grănădău 20 cr., Ioan A. Cosgaria 1 fl., Simeon Boeriu 20 cr., Vergina S. Boeriu 20 cr., copiii Maria, Eva și Ermina

S. Boeriu 30 cr., Samoilă Damian 10 cr., Tamaș I. Boeriu 10 cr., George Strîmbu al Sofii 20 cr., Simion Strîmbu nr. 145 10 cr., Ana S. Strîmbu 10 cr., Ioan Samoilă Cosgaria 5 cr., Ioan Cosgaria al Melinti 10 cr., Tamaș I. David Boeriu 30 cr., Bucur Morariu 20 cr., George Milea 10 cr., George Mocan 10 cr., Stefan Cosgaria 10 cr., George Gavrila 20 cr., Moise Macaveiu 10 cr., Iacob Tamaș Popa 20 cr., Nicolae Cosgaria nr. 57 10 cr., George Păsărariu 20 cr., Ioan P. Bologa 10 cr., Ioan Tamaș Urian 4 cr., Nicolae Cosma 10 cr., Toma Gavrila 10 cr., Ioan Jurcoiaș 10 cr., Todorachie Văcărescu 20 cr., N. N. 20 cr., Petres Reip 20 cr., Petres Reip 20 cr., Iohann Reip 20 cr., Michel Nicolaus 20 cr., Iohann Roth 20 cr., Michel Marzell 20 cr., Ioan Jose Boier 10 cr., George Iosif Cosgaria 10 cr., Ioan Cosma 10 cr., Ioan Mărginean al Ioani 10 cr., George Mărginean 10 cr., Iosif Stefan Strîmbu 10 cr., George Cosgaria nr. 166 10 cr., Iosif Oltean 10 cr., Ioan Leandru 30 cr., Sofron Boeriu 10 cr., George Simon Strîmbu 20 cr., Iosif Borgia 20 cr., Achim Bursan 20 cr., Ioan Cosgaria nr. 9 20 cr., Silvestru Cucu 10 cr., Iosif David Boeriu 10 cr., George Raica sen. 10 cr., Ioan Morariu 20 cr., George Pavel Urian 10 cr., Maria Demian 20 cr., Reghina T. Cociș 25 cr., Ioan Grama 10 cr., Iosif Boanta 5 cr., Ioan Lungu 20 cr., George Popa 10 cr., Ana Stefan Boeriu 10 cr., Leonte Comoroiu 20 cr., Șarica Renghia 10 cr.

Suma 19 fl. 14 cr.

Din Cățielul-romănesc au adunat *Ioan Moldovan* și *Mitru Galgău*, dela următorii:

Gratian Flonta 1 fl., Teodor Buciu 20 cr., Marcu Moldovan 10 cr., Mitru Pop 10 cr., Mitru Iuga 10 cr., Iosif Berbentie 10 cr., Floarea Ciurcaș 10 cr., Maria Urecheat 10 cr., Ioan Milaș 10 cr., Anisie Pop 10 cr., Ioan Neaga 10 cr., Crăciun Galgău 10 cr., Petru al Nicoarei 10 cr., Mihaiu Gude 10 cr., Maria Hurezan 10 cr., Petru Bica 5 cr., Petru Socaciu 10 cr., Teodor Dragoș 10 cr., Irimie Cimpoșiu 10 cr., Ioan Hurezan 10 cr., Teodor Brișcan 5 cr., Gavriil Brișcan 5 cr., Mihaiu Milaș al Giurchi 5 cr., Irina Milaș 5 cr., Floarea Mocan a Petri 5 cr., Maruca Tărău 5 cr., Ioan Pop 5 cr., Simeon Mocan 5 cr., Nicolae Bica 5 cr., Ioan Bica 5 cr., Georghiu Chiș 5 cr., Teodor Chiș 5 cr., Teodor Brișcan 5 cr., Vila Brișcan 5 cr., Petru Brișcan 8 cr., Onuț Bica 5 cr., Petru Bica 5 cr., Mihaiu Bica 5 cr., Ana Dragoș 5 cr., Maria Sperlea 5 cr., Vasiiu Moldovan 5 cr., Maria Milaș 5 cr., Ioan Moldovan 5 cr., Ioan Galgău 5 cr., Mitru Galgău 5 cr., Mihaiu Buciu 5 cr., Todoră Poptelecan 5 cr., Ilie Buciu 5 cr., Onița Hașca 5 cr., Maria Bica 4 cr., Elena Buciu 4 cr., Teodor Ciutre 4 cr., Ioan Căprariu 4 cr., Gafia Toloman 4 cr., Petru Tărău 5 cr., Dănilă Milaș 5 cr., George Beleleu 5 cr., Ileana Iuga 5 cr., Petru Galgău 5 cr., Nicolae Curtean 5 cr., Nicolae Milaș 5 cr., Petru Milaș 5 cr., Ileana Bica 5 cr., Mihaiu Milaș 5 cr., Petru Buciu 5 cr., Teodor Gude 5 cr., Floarea Vancea 5 cr., Nicolae Morosian 5 cr., Nicolae Gude 5 cr., Floarea Moldovan 5 cr., Gavrila Dragoș 5 cr., Ileana Pop 5 cr., Vasiiu Ciutre 5 cr., Onica Bica 5 cr., Todor Hegheduș 5 cr., Floarea Pop 5 cr., Mihaiu Brișcan 5 cr., Iosif Sperlea 5 cr., George Dragoș 5 cr., Mihaiu Sperlea 5 cr., Teodor Criste 5 cr., Crăciun Urecheatu 5 cr., Irina Galgău 5 cr., Vasiiu Sperlea 5 cr., Vasiiu Agrișan 4 cr., Ioan Bica 4 cr., Stefan Agrișan 4 cr.,

Mihaiu Tărău 4 cr., Vasiiu Curteanu 4 cr., Mitru Agrișan 4 cr., Teodor Căprariu 3 cr., Ioan Socaciu 3 cr., Ioan Milaș 3 cr., Mitru Albu 3 cr., Raveca Urecheat 2 cr., Parasca Socaciu 2 cr., Mitru Maios 4 cr., Teodor Curteanu 4 cr., Floarea Brișcanu 4 cr., Todoră Albu 2 cr., Gavriil Neaga 10 cr.

Suma 6 fl. 77 cr.

Din Hodac a adunat *Flore Lupu*, dela următorii:

Alex. Ternoveanu 1 fl., Demetriu Lupu 50 cr., Leon Maior 50 cr., Zacharia Lupu 1 fl., Flore Lupu 50 cr., Farcaș Flore a Crețului 50 cr., Isidor Lupu 20 cr., Neculescu Pantilie 20 cr., Neculescu Dumitru 20 cr., Fejer Iacob I. Stefan 20 cr., Frandez Ioan I. Vasilie 10 cr., Frandez Leon 10 cr., Pop Flore I. Irimie 10 cr., Pop Gore I. Obrejie 10 cr., Todoran Nicolae 10 cr., Pop Vasilie a Pinti 12 cr., Budilea Sandu I. Dumitru 10 cr., Farcaș Ioan I. Sim 10 cr., Man Vasilie I. Sim 10 cr., Frandez Dumitru I. Pop 10 cr., Frandez Flore I. Ioan 20 cr., Iacob Flore a Petri 10 cr., Iacob Dumitru I. Sandu 10 cr., Negrea Ioan 5 cr., Pop Simion I. Gligor 4 cr., Farcaș Flore I. Dumitru 5 cr.

Suma 6 fl. 36 cr.

Din *Târgoviște* (în România) ni-a trimis dl *Ioan Barbescu* pentru Monumentul lui Iancu 1 fl. 40 cr.; din *Rachitova* economii *Adam Manciu* și *Petru Stan* 6 fl., adunați între poporul de acolo; din *Budapesta* ni-au trimis doi frați 5 fl.; din *Oravița-română* dela cineva 50 cr.

Suma 12 fl. 90 cr.

Suma întreagă adunată până acum: **2188 fl. 83 cr. și 223 lei, 50 bani. r.**

T. Iovu Albini, dătător de samă.

Telegrame de felicitare

trimise

adunării naționale din 25 Noemv. n.

Ministrul *Hieronymi* zisese, înainte cu vr'o lună, în una din ședințele dietei ungurești, că acum după procesul Memorandului și după întemnițarea celor mai primejdioși ațtători de popor, în Ardeal unde era atâta ferbere, atâta mișcare, s'a făcut deodată o liniște ca de moment! Nici-când în Ardeal nu a domnit mai mare liniște, ca chiar acum, — a zis ministrul. Acestei vorbe a lui a fost răspuns din partea poporului român prin adunarea, din 28 Nov. c. 'I-s'a arătat înțeleptului ministru, că aceea ce el numia liniște, nu era altceva decât liniștea în care se pregătia cu chibzueală mișcarea mai departe. Împregiurarea că din toate părțile locuite de Români au alergat inteligență și popor la adunarea din Sibiiu în număr atât de frumos, a arătat mai departe, că nu numai câțiva „agitatori“ din Sibiiu ar fi răscolit câteva sate din giurul lor adunându-le la un loc, ci că de fapt amarul poporului nostru întreg 'l-a pus poporul nostru de pretutindenea în mișcare și 'l-a făcut să-și trimită pe aleșii sei la Sibiiu. Ear' un semn și mai vădit despre asta este, că în ziua adunării, ca-și-cum tot poporul ar fi fost în picioare și cu privirile ațtintite spre Sibiiu, o ploaie de telegrame de felicitare au sosit de pretutindenea la adresa adunării. Ne pare rău că prea multe fiind și foaia noastră prea mică, nu le putem publica pe toate. Vom însemna însă câteva și apoi că de unde s'au trimis încă telegrame, și întru cât spațiul ne iartă însemnăm și pe trimițători:

Din *București* a sosit următoarea dela iubiiții nostri exilați acolo aflători:

„Dorim multă isbândă adunării fraților nostri în lucrarea lor patriotică și națională.

Trăească Maiestatea Sa Monarchul!
Trăească patria! Trăească națiunea română!
Eugen Brote, Septimiu Albini, Aurel Popovici.

Din *Vaș* dela stimatele soții ale iubiiților nostri întemnițați, care petrec și dînsele în apropierea zidurilor temniței, a sosit următoarea:

Vaș, 28 Noemvrie n. Cu sufletul și inima între voi sântem. O duioasă mândrie ne cuprinde în fața întrunirii mărețe. Devotamentul și înțelepciunea, energia și abnegația voastră ne inspiră deplină încredere în victoria neamului. Luptând frățește împreună, ora libertății în curând va suna. Având credința isbânzii strălucite, felicităm din inimă strigând din răspuțeri: Trăească națiunea românească!

În numele coloniei din *Vaș*:

Silvia Barciannu, Otilia Comșa, Viorica Mihali, Zina Suctu.

Însuflețite și însuflețitoare sânt rai departe telegramele sosite dela frații nostri de suferințe *Slovaci* și *Serbi*. Dăm loc și acestora:

Futtak, 28 Noemvrie n. Salutăm adunarea de azi strigând: numai ținerea laolaltă va mântui naționalitățile nemaghiare în *Ungaria*.
Jiveli.

Novi-Sad, 28 Noemvrie n. (Scris românește.) „Totul pentru națiune!!!“

Redacțiunea „*Zastavei*“:

Dr. Emil Gavrilă.

Budapesta, 28 Noemvrie n. Salutăm cu cea mai călduroasă dragoste adunarea *poporului-frate* românesc și vă strigăm cu puterea tunetului: „Să trăească!“ — *Tinerimea slovacă din Budapesta.*

Chichinda-mare, 28 Noemvrie n. Salut serbește pe patrioții și reprezentanții poporului românesc. Trăească solidaritatea nemaghiarilor din *Ungaria*. — *Vladislav Stankovici*, învățător național-serbesc.

Salutăm adunarea națională de azi în aceste grele zile de luptă pentru dreptate și adevărul național. Dorim să mergeți toți înainte!

Serbi din Biserica-Albă.

Novi-Sad, 28 Noemvrie n. Isbândă îmbelșugată întru mântuirea tuturor națiunilor solidare ale *Ungariei* doresc *Serbi* radicali din *Novi-Sad*. „Să trăească!“

Ruma, 28 Noemvrie n. Dumnezeu să binecuvinteze solidaritatea și lucrările voastre să dea rodul bine meritat în sanctuarul plin de speranțe al dreptului național.

Omladina serbească din Ruma.

T.-Sv.-Martin, 28 Noemvrie n. Vă felicităm în ziua de azi, când de sigur earăși veți dovedi lumii neînfricoșarea voastră în lupta pentru apărarea drepturilor voastre și ale noastre, date de Dumnezeu și chezeșuite în legi. — *Frații vostri Slovaci.*

Au sosit mai departe frumoase telegrame:

Dela tinerimea universitară română din *Viena*, *Graz*, *Budapesta* și *Cluj*; — din *Caransebeș* dela *Andrieu Ghidiu*, *Iuliu Olariu*, *Gerasim Serb*, *Petru Barbu*, *Enea Hodoș*, *Petre Ionescu*, *Petru Valosiescu*, *Constantin Cattinu*; — din *Satulung* dela *Victor Popea*; — din *Graefenberg* dela *Dr. Hosan*; — din *Năstud* dela *Larionesi*; — din *Bistrița* dela *N. Roman* și dela redacția „*Minervei*“; — din *Borgoprund* dela *Simeon Monda* și *Dan*; — din *Abrud* dela „*Motii*“; — din *Lipova*; — din *Șiria* dela *N. Lăzărescu*; — din *Buteni* dela *Gurban*, *Coloja*, *Popovici*, *Podea*, *Horga*, *Ardelean*, *Zimbran*; — din *Arad* dela *Dr. Popa*; — din *Lugoj* dela tinerimea română de acolo; — din *Hotoan* dela *V. Patcaș*; — din *Teaca* dela *Augur*; — din *Bragalt* dela *Ciuntulea*; — din *Deva* dela *August A. Nicoară*; — din *Reghinul-săsesc* dela inteligența română; — din *Ileandru-mare* dela *Românii* de acolo; — din *Cubin* dela vre-o 20 de alegători; — din *Pecica* dela alegătorii români; — din *Boița* dela *Cosma*, *Drăgan*, *Păcurar*, *Stanca*, *Mihoc*, *Ioniță*, *Pop*, *Irhaș*; — din *Baia-Sprie* dela alegătorii din *Șișești*, *Ungureni*, *Dămești* și *Bontoeni*; — din *Pâncota* dela alegătorii români; — din *Lugoj* dela vre-o 100 de alegători; — din *Cehul-Silvaniei* telegramă de felicitare subscrisă de domnii: *Suciu*, *Bran*, *Ivan*, *Pop*; — din *Arad* dela *Ioan Moldovan*; — din *Moci* dela *Prie*, *Căpușan*, *Ioan Prașca*; — din *St.-Miclăuș-mare* dela *Dr. Nestor Oprean*; — din *Gara-Cojocnei* dela alegătorii români de acolo; — din *Budapesta* dela tinerimea universitară română; — din *Galati* (România) dela peste 60 de cetățeni; — din *București* dela *Muntean*, *Bogocean Emil*, *Maniu*, *Furnică*, *Vidrighin*, *Petra Petrescu*, *Bradescu*, *Sfetea*; — din *Baia-mare* dela *Ioan Costin* și *George Diose*; — din *Iasi* (România) dela doamnă și domnișoara *Densușan*; — din *Giula* dela *D. Voniga*, *I. Voniga*, *Ioan Albu*, *Ilie Mescuta*, *Lazar Cheresladan*, *George Suciu*, *Petru Soboslan*, *Nicolae Ardelean*, *Ilie Poruț*, *George Russu*, *Teoder Suciu*, *Mihaiu Russu*, *George Magdu*, *Mihaiu Iruga*, *Hesan Nicorea*, *Stir Stefan*; — din *Turnu-Severin* (în România) dela vre-o 30 de frați Români; — din *Arad* dela teologii români; — din *Mocin* dela *Blaga*; — din *Bara-de-Criș* dela *Bolboca*; — din *Pâncota* dela femeile române din comitatul *Aradului*; — din *Miraslău* dela *I. P. Barna*; — din *Iasi* (România) dela *Ar. Densușan*; — din *Slanic* (România) dela vre-o 50 cetățeni; — din *Brad* dela *Furca*, *Micluța*, *Resu*, *Cioromar*, preoți, *Cluș*, învățător, *G. Candrea*, avocat; — din *Hățeg* dela *Muntean*, *Chețian*, *Bontes*, *Popovici*, *Macrea*; — din *Gurahonț* dela *Magier* și alegătorii *Zeldișului* și *Satucului*; — din *Wolfsberg* (*Stiria*) dela *V. Harșan*; — din *Bistrița* alte două telegrame; — din *Șoimuș* dela *Șoimușeni*; — din *Brad* dela *P. Todoran*; — din *Borgo-Bistrița* dela vre-o 15 Români; — din *Iara-de-jos* dela vre-o 20 Români; — din *Măderat* dela Români de acolo; — din *Pâncota* dela alegătorii români; — din *Dobra* dela *I. Tulburean* și *I. Sêrb*; — din *Viena* dela *Dr. Popa*, *Dr. Codarcea*; — din *Ploești* (România) dela *Soc. Horia*; — din *Acâși* (*Sălăgiu*) dela *Băliban*; — din *Vereșmort* dela *Sabo*, *Stoica*, *Murășan*; — din *Viștea-inferioară* dela vre-o 50 de Români; — din *Naprade* dela vre-o 10 inși; — din *Lăpușul-românesc* dela *Nemeș*, *Boltis*.

Mai nou.

Guvernul va face și aceasta!

Când cu întoarcerea comitetului osândit la *Cluj*, domnișoarele române din *Sibiu* 'i-au eșit întru întâmpinare, purtând pe pept mici cocarde naționale tricolor cu inscripția „*Totul pentru națiune!*“ Pentru acest lucru contra domniei-lor s'a pornit cercetare, și pe 12 Decembrie n. sînt citate la judele cercetător de aici următoarele:

Doamna: *Emilia Rațiu*. Domnișoarele: *Eugenia Simonescu*, *Catinca Simonescu*, *Letiția E. Roșca*, *Dorina Rațiu*, *Flora Concița*, și poate vor mai fi și altele.

Domnișoarele sînt hotărîte. Vor merge toate și se vor mândri că au purtat acel tricolor, ba e vorba să meargă să se înștiințeze chiar și cele necitate, căci, zic dînsele, suferă bucurios și dînsele pentru nație și a ei onoare, dacă e de lipsă!

Brave domnișoare! Onoare lor!

CRONICĂ.

Luați de seamă! Atragem de nou luarea aminte a cetitorilor nostri și a întreg poporului român asupra împregiurării, că cu 1 Ianuarie călindarul nou, atât dutele (cruceii de aramă de patru) cât și libele (pițulele, firicele) de câte 20 crucei vor eși din folosință, și nu se vor mai primi! Până atunci cine are să le schimbe!

„*Concurs literar*“. Cu bucurie vestim, că concursul literar publicat de tinerimea română din *Sibiu* în cauza monografiilor comunale din comitatul *Sibiului*, a avut răsunset. Am primit deja monografia unei comune din acest comitat, și nădăduim tare, că până la finea lunii curente vom mai primi încă. Cu cât mai multe, cu atât mai onorifice pentru inteligența noastră dela sate. Și noi am dori din inimă, că răspunzându-se apelului nostru prin multe și bune lucrări, acea inteligență ne îndreptățește să ne mândrim și mai mult cu ea, să zicem că e foarte vrednică de onoare și în această privință!

Pentru tombola din București. Mare bucurie ni-a pricinuit azi sosirea la adresa redacției „*Foii Poporului*“ dela d-nele, d-șoarele și femeile române din *Rușior*, a unui mare pachet de pânzării de tot felul, menite a fi trimise la tombola din *București*, colectate de d-șoara *Valeria Dragoș*. Într'nsul am aflat 25 de bucăți de diferite chindee (ștergare) și alte țesături toate lucru de mână, de casă, din bumbac și pânză, frumos lucrate și purtând câte o hărătuță cu numele dăruitoarei. Au fost predate reuniunii d-șoarelor române din *Sibiu*, pentru trimiterea mai departe la locul lor.

Semne de dragoste pentru iubiiții nostri întemnițați să dau mereu și tot mai multe din partea chiar și a țerancelor noastre. Astfel ni-se scrie din *Vurpăr*, că în înțelegere cu d-na învățătoarea de acolo, *Susana Maniș* a dat jertfă la biserica de acolo mai multe femei, pentru a să face rugăciuni pentru sănătatea și scăparea în pace a braviilor eroi naționali. Aceste femei sînt: *Măriuța Aldea*, *Maria Aldea*, *Ana Aldea*, *Maria Băra*, *Ana Bugneriu*, *Ana Muntean*, *Măriuța Bugneriu*, *Ana Onea*, *Ana Banea*, *Ana Dumitru*, *Măriuța Banea*, *Elisabeta Nistor*, *Ana Marcu*, *Măriuța Aldea*, *Măriuța Nistor*, *Rachila Banea*, toate țerance. Brave femei!

POSTA REDACȚIEI.

Mai multor corespondenți. Rugăm să fiți cu îngăduință. În numărul viitor vom da mai multe răspunsuri și vom publica cât se va pute din ce am primit în săptămânile din urmă. De astă-dată am fost îmbulziți de materialul despre adunare.

Proprietar și editor: **T. Liviu Albini**.
Pentru redacție, în lipsa dlui *Ioan Russu Șirianu*,
răspunzător: **George Moldovan**.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Oasele ca gunoiu.

Plantele se nutresc din anumite materii cuprinse parte în aer parte în sinul pământului. Scopul îngrășării cu gunoiu este a da pământului înapoi o parte a materiilor înstrăinate sub formă de recolte (seceriș sau cules.) Unele din materiile nutritoare, d. p. ferul, varul și c. l., se află în pământ în cântărimi mult mai mari decum cer plantele. Dacă aceasta s'ar pute zice despre toate celelalte materii, atunci gunoiera ar fi de prisos. Sînt însă materii, care dela o vreme se împuținează așa, că plantele încep a nu mai ave cu ce se hrăni. Va trebui deci să suplinim prin gunoie ceea ce lipsește.

Oasele sînt foarte bogate în fosfor (cătran) și azot (nitrogen), două materii, care răspund la o trebuință foarte simțită a plantelor și mai ales a spicoaselor (grâu, sêcară și c. l.), care în curînd absorb puținul fosfor și azot ce se află în pătura mai deasupra a pământului. Spre a înțelege însemnătatea economică a oaselor ajunge să știm, că ele cuprind neasemnat mai mult fosfor decăt gunoiul de grajd. De unde ușor se explică, cum de în pământurile îngrășate cu făină sau cenușe de oase, plantele și îndeosebi spicoasele înaintază și rodesc cu îmbelșugare. În țerile luminate oasele se string de pretutindenea și se aplică la îngrășarea pământului. Bine ar fi să facă și economii nostri astfel. În timpul mai nou, oasele se adună și la noi și se vînd pe seama fabricilor de „spodiu“. Așa se numesc cărbunii pisați de oase ce se întrebunțează la facerea zăharului. Îndoit și întreit mai bun câștig s'ar face aplicând oasele ca gunoiu.

Până a le întrupa pământului, lucru firesc, oasele trebuie supuse la oare-care pregătire. În expunerile ce urmează vom îndegeta purcederile, după care țeranii nostri înșiși ar pute pregăti gunoiul de oase.

Oasele se pisează mai întăiu cu un ciocan sau altă unealtă de fer, apoi se amestecă cu cenușe, țerînă grasă sau și cu găinaț și funingine. Deasupra se toarnă urină (ud) de câte-ori grămada amenință a se usca. După câteva săptămâni, compostul astfel dobândit se poate întrebunța, în grădină, pomet sau pe câmp.

Urina poate fi înlocuită prin gunoiu proaspăt de cal, în care se îngroapă oasele pisate ca să putrezească.

După o altă purcedere, oasele pisate se așează într'o groapă printre mai multe straturi de var nestins și țerînă jilavă. Deasupra se pune o groasă pătură de pământ mînos sau putregaiu, care să împedecă eșirea căldurii. La 50 chilog. de oase se cere încă odată atîta var. După umplerea gropii se toarnă urină sau și apă care, venind în atingere cu varul,

produce o mare ferbințeală, însoțită de miros foarte greu. Este deci potrivit a face groapa undeva pe câmp, departe de locuințele oamenilor.

După o a treia purcedere, oasele se ard într'un cuptor de cărămizi sau de var, apoi se pisează cât mai mărunt și se presară în grădină sau pe arătură în ajunul sîmînatului.

Prăsirea măceșilor de altoit.

Trandafirii aieva frumoși se înmulțesc mai ales prin ocularea (altoirea în ochiuri) pe măceși (măcieși, rugi, trandafiri sălbatici) aduși gata din pădure și sădiți în grădină, spre a se prinde și odrăslî mai întăiu. Neasemnat mai trainici, mai frumoși și puternici sînt măceșii anume prăsiți în grădină, din sîmburi (sîmîntă). Ceea-ce îngreuează prăsirea măiestrită e, că sîmburii încolțesc și rêsar foarte cu anevoie, după 2—3 ani sau de fel.

În scopul de-a pripi încolțirea recomandăm o nouă purcedere, vrednică de urmat, și anume:

Fructele de măceș se string după-ce s'au înmuiat prin brumă. Întăietate se va da negreșit fructelor aieva mari și coapte din fața soarelui. Într'aceea se alege, în cutare unghiu al grădinii, un petec de loc cald și fraged, care se îngrășe cu mult gunoiu putred sau compost, se sapă adînc sau și mai bine se rigolează și se greblează, împrăștiind sîmburii proaspeți asemenea grăunțelor de ovês. Deasupra se cerne țerînă foarte puțină, care se apasă bine cu o scîndură netedă sau cu dosul lopeții. Urmează un așternut de frunziș în grosime de $\frac{1}{2}$ m., care și el se apasă bine, adăugînd în sfîrșit buruieni, crengi, araci și c. l., nu cumva vîntul să spulbere frunzișul. Cu începere din luna lui Maiu, așternutul se înlătură în 3—4 rînduri; căci expunînd plantele gingașe la soare și vînt dintr'odată, ele ar îmbrânci.

În toamna următoare, măceșii ar trebui sădiți, la o depărtare de $\frac{1}{2}$ m., în straturi sau unde au să rămîna pentru totdeauna. În curs de 2—3 ani, ei se cultivă asemenea pomișorilor. Sîngura deosebire este, că măceșii se retează în fiecare toamnă până oblu cu pământul, alegînd din nouele odrasle câte 2 cel mult, cari la timpul seu se oculează.

Despre oculare însași am fost vorbit cu alt privilegiu și nădăduim a reveni.

Luțerna galbină.

În deosebire de luțerna îndatinată cu flori viorii, luțerna galbină, numită și „luțerna de nêsip“ (lat. *Medicago media*, germ. Sandluzerne, ung. homoc-luczerna) are flori parte și mai ales galbine, parte verzi sau și albastre-viorii. O însușire adese foarte prețioasă este, că se împacă și cu un pământ uscăcios, sterp și bogat

în nêsip, dacă păturile mai din jos cuprind mult var sau margă (marnă, spo-eală). Luțerna galbină rabdă la secetă, e nutritoare, destul de spornică și animalele o red bucuroș. În pământurile sărace în var nu isbutește.

În cei dintăiu 2 ani, ea propășește cam în silă și rare-ori dă otavă. La vîrsta de 3—4 ani poate fi cosită în câte 2 rînduri, apoi începe a se potigni. Lungile mlădițe se ologesc (cad) ușor. Se va sîmîna prin urmare des, vre-o 18 chilog. de juger (= 16,00 stăngini pătrați) sau și mai bine 12 chilog. în amestec cu 6—7 chilog. de „iarba lui Timoteu“ (lat. *Phleum pratense*), care s'e-î servească drept proptea. Sîmînatul trebuie făcut primăvara de timpuriu, scutind astfel gingașele plante de uscăciunea ce ar fi urmînd. Cel mai bun scut este orzul sau ovêsul, care se va sîmîna rar, umbra deasă fiind vătămătoare luțernei galbine. În anii următori, primăvara sau toamna, ea se va grăpa bărbătește. Un așternut de gunoiu are înfurire foarte priincioasă.

Cositul se face prin Iunie, când luțerna începe să înflorească; altcum mlădițele se prea învîrtoșe. Cu sfîrșitul lui August se va cosi otava care, fiind mică, se folosește ca pășune.

De sîmîntă se va alege cea dintăiu cositură în vara dintăiu.

În nêsip sterp dobîndim de juger și cositură vre-o 20—30 măji metriche (1 m. m. = 100 chilog.), ear' în nêsip încâtva mînos aproape îndoit atîta nutreț uscat.

Contra scurgerii sîngelui din nas.

În scopul vindecării pentru totdeauna, este neapărat să știricim mai întăiu cauza (pricina) rîului. Una din cauzele îndatinate e, că părății vinelor sînt rupicioși. O altă cauză poate fi nutirea cu bucate nepriincioase sau cutare boală de ficat (maiu), de splină și c. l. Expuși la scurgerea sîngelui din nas sînt mai ales băieții (pruncii) și copilele cu piept îngust și avînd inclinarea de-a crește în pripă. Reîntorși acasă, școlarii tineri se plîng une-ori de scurgere și dureri de cap. Causa trebuie căutată între altele în băncile nepractice, cari strîmtoresc coșul pieptului și dau astfel naștere la îngrămădiri de sînge.

Drept mijloc priincios și ieftin se recomandă ținerea în sus a brațelor și lărgirea pieptului prin tragerea de aer mult în plumăni. Un alt mijloc este ținerea picioarelor în apă foarte caldă. După ștergerea cu o cărpă, picioarele se lovesc cu palma și apoi „se trag“, apăsînd bărbătește cu mîmile. Urmează preumblare sau alte mișcări încâtva repezi.

Nu arare-ori întălnim băieți și mai ales fete, mici și mari, cu obrazul înălbit ca-și-cînd ar porni spre galbinare. Această boală este adese însoțită de scurgerea pe nas a sîngelui. Causa e nutirea prea

slabă sau nepriincioasă. Mijloace: petrecerea îndelungată în aer curat, scăldatul sau ținerea picioarelor în apă foarte caldă, frecarea cu apă caldută și nutrirea cu mâncări bogate în fer, cum sunt legumile, poamele și laptele.

Festirea pomilor.

Pe coaja pomilor se desvoltă numeroși bureți mititei și nu arare-ori mușchiu, care se hrănește din sucul coajei, servind în același timp drept culcuș binevenit pentru vermi și ouă de fluturi și înlesnind suirea la flori și frunze a gârgărițelor, omidelor (moliilor) și altor gânganii (insecte) stricacioase.

Pe seama pomilor mai tineri se recomandă: frecarea coajei cu o perie de sîrmă (drot) sau cu un petec aspru de postav și leșie subțiată și festirea (spoirea) cu o cirueală gătită din lut, urină, lapte de var, urină (ud) și apă sau din var, fiere (fiară) de vită și apă sau din lut și sânge. Cu chipul acesta se stîrlesc bureții și mușchiul cum și mulțime de ouă și vermi, se preîntîmpină încuibarea și adăpostirea gânganiilor, se scutesc pomii de iepuri cum și de urmările vîntului și arșiței soarelui.

Timpul cel mai priincios de a fești trunchiurile și crengile mai groase (cracele, crăcile) sînt lunile de toamnă.

La pomii mai bătrîni, mușchiul se va curăți deodată cu scoarța moartă, care nu aduce nici un folos; din contră, ea servește ca adăpost și cuibar pentru tot felul de ouă, omide, fluturei, urechelnițe, vespi și alte asemenea gânganii. Raderea se face cu dunga cosorului sau cu rozătoarea de scoarță; ea (raderea) trebuie mărginită la scoarța aveau moartă și sfîrnicioasă. Urmează festirea cu una sau alta din amestecăturile pomenite.

Zăpada îngrașe pămîntul.

Aproape toți economii conglăsuiesc în părerea, că rodnicia pămîntului sporește în măsura, în care zăpada (neaua) continuă a zăcă.

Explicare: Zăpada are însușirea de a împedea eșirea și cu ea perderea gazurilor (aburilor) nutritoare, cuprinse în pămîntul dela suprafață. În aer se află „amoniac“, un gaz nutritor foarte prețios, care se coboară din nori cu fulgii de zapadă pe pămînt. Când cu topirea zăpezii, amoniacul se străcură cu apa în măruntăile pămîntului, care astfel se îngrașe. Aceasta se întîmplă mai ales când zăpada se topește cu anevoie. Dacă însă se topește în pripă sau urmează povaie, o mare parte din amoniac se spală și trece în părae. Prin aceea, că pămîntul se sapă sau se ară de cu toamnă și se lasă cât mai brușos, apa se potignește și se străcură în adîncime cu amoniac cu tot.

Zăpada atât de pufăioasă este foarte bogată în aer și „acid carbonic“, un gaz, care și el înlesnește descompunerea (desalcătuirea) mineralelor nutritoare în folosul rădăcinilor.

Gunoirea peste iarnă.

Mulți economi îndatinează a căra gunoiul peste iarnă, când și așa nu sînt îngrămădiți cu alte lucrări. Hotărit însă, că gunoiul îndură mari pierderi, descărcat fiind în grămejoare pe pămîntul înghețat. Apa cuprinsă în gunoiul astfel reslățit îngheață și gunoiul perde căldura atât de priinciosă. Până a nu fi apucat să se scurgă în pămîntul saturat de umezeală, materiile nutritoare parte trec în aer parte se spală când cu topirea zăpezii și ploile de mai târziu. Aceasta se întîmplă mai ales unde terenul este costîș.

Nu este deci potrivit a căra gunoiul pe timp de ger. Dacă da, atunci se se descarge într'o grămadă mare și îndesată.

Urina (udul) revărsată peste zăpadă se străcură în adîncime, de cumva pămîntul n'apucase să înghețe. Revărsată însă pe când acesta e înghețat, ea perde materiile nutritoare aproape cu desăvîrșire, parte și mai ales în aer, parte când cu topirea și ploile ce urmează.

Ridicarea vitelor, cari nu se pot ridica la scula.

În scopul de-a ridica caii, boii sau alte vite mari cari, fie din slăbiciune, fie din altă pricină, nu s'ar fi putînd scula ele de ele, ne putem ajuta cu o scară nu prea lungă, care se viră pe sub vită, așa ca să ajungă cu o schioapă mai jos decum se vin picioarele întinse. După aceea se leagă vita de scară cu ajutorul alor două funii, una trecînd peste coaste și alta peste flămînzare, încât povara să se vină tocmai între funii. Acum se întind picioarele vitei și ridicăm cu îngrijire de capătul mai lung al scării. Pentru a ridica o vită ori-cât de grea, sînt de ajuns doi oameni și chiar unul singur. În lipsa de scară ne putem ajuta cu loitre dela car sau și cu doi lăstari (pari), firește nu tocmai scurți.

Mierea contra influenței.

„Influența“ este o boală primejdioasă, care a secerat anii trecuți destule vieți omenesti. Ea pare a fi pierdut din strășnicia de odinioară, dar' n'a încetat a bîntui pe unii și pe alții, pricinuind aprinderi de plumăni, oftică, cataroiu și alte boale.

Călugărul Celestin Schachinger recomandă mierea ca leac aproape în totdeauna sigur.

În scopul preîntîmpinării ajunge să înghițim zilnic, pe nemîncate, câteva lingurițe de miere, pusă pe limbă spre a se

disolva (topi) mai întăiu. Miere disolvată în apă și trasă pe nas grăbește tămăduirea.

Mierea să fie proaspătă și îndeplin curată, ear' nu veche și prefăcută.

Cumpărarea iepurilor.

Gătită fiind în regulă și după-ce s'a frăgezit, carnea de iepure e gustoasă, nutritoare și mai lesne de mistuit decît multe alte cîrnuri.

Cu privilegiul cumpărării se ne ferim de iepuri, cari nu ar fi proaspeți cum și de iepuri bătrîni. Semn, că iepurele e proaspăt, sînt ochii teaferi și încâtva scoși. Ochii cufundoși indegetează, că iepurele a fost pușcat câteva zile mai nainte. În deosebire de iepuri mai bătrîni cu unghii tocite și dinapoi surfi, iepurele de un an are la picioarele dinapoi unghii negre, agere și cam ascuțite. Urechile iepurelui tîner se stășie prea ușor. Grăsimea se simte pipăind de-a lungul spinării.

Deosebirea între fer și oțel.

Adese se ivește trebuința de a ști, dacă cutare sculă este de fer sau de oțel. Ca puncte de mîncare în practica zilnică servesc vînjosia, tăria și felul spărturii.

În scopul unei deosebiri mai apriate și neîndoioase vom lua în ajutor un păhărel cu apă, în care se toarnă puțină „apă tare“ (acid azotic). Turnînd câteva picături, care apoi se clătesc în apă fără de a șterge, oțelul dobîndește pete de un negru întunecat, în vreme-ce ferul arată pete de un alb suriu. Picăturile se vor turna pe cutare față netedă a metalului de cercat.

Alegerea cartofilor făinoși

Se taie o modălcă (tuberculă) în două și tăieturile se freacă deolaltă. Dacă modălca e făinoasă, bucățile rămân alipite și se ivește un fel de spumă ușoară. De cumva ar isvorî apă (must) chiar și în urma apăsării, e semn aproape neîndoios, că avem de-a face cu cartofi (crumpene, picioici, baraboi) apătoși și de un gust prost.

Miezul să fie alb sau mult puțin gălbînu.

Iernarea untului proaspăt.

Despre cum s'ar putî ierna untul proaspăt, cetim într'o foaie vestită următoarele:

Untul de iernat se frămîntă bine și se apasă bărbătește într'un vas îndeplin curat, care se pune într'o căldare, umplută pe jumătate cu apă cât mai ferbinte, unde rămîne până-ce apa s'a răcit. Untul astfel tratat rămîne timp de 6 luni proaspăt, gustos și curat.

Raportul general

al
comitetului reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului, pe anul 1893.

(Sfârșit.)

Dacă astăzi populațiunea română din comitat se îndelețnicește cu cultivarea tot mai mult a *nutrețurilor măiestrite*, este a se datori împregiurării, că comitetul reuniunii începând din 1889 a împărțit în mod gratuit între membrii reuniunii din diferite comune (27 la număr) semințe de trifoiu, de napi și de luțernă, în total 322½ chlgr. sēmēntă de trifoiu, 91 chlgr. sēmēntă de napi și 5 chlgr. sēmēntă de luțernă în preț de 260 fl. 42 cr.

Pentru a înlesni agricultorilor noștri procurarea de mașini și unelte, de sēmēnte, de vite de soiu bun etc., am stărunit pentru înființarea așa numitelor „*Tovăreșii agricole*“, de care s'au și înființat până la finea anului 1893 în total 5, și anume în Seliște, Sebeșul-săsesc, Lancrăm, Gurariului și Roșia-săsească, care spriginate de ajutorul bănesc, ce-l primesc dela comisiunea economică comitatensă și de taxele plătite de membri — s'au provăzut cu mai multe mașini și unelte economice.

Pentru a face cu puțință și a înlesni încercările practice s'a pus basă unei *colecțiuni de unelte și mașini agricole*.

Cu scop de a se răspândi în cercuri tot mai largi vederile înaintate despre ținerea vitelor, despre cultura poamelor, a ierburilor de nutreț, precum și a unor așezăminte folositoare pentru economi, comitetul a tipărit și împărțit în mod gratuit între membrii reuniunii broșurile domnului Eugen Brote despre „*Ținerea vitelor*“ și „*Trifoiul*“, precum și broșura domnului D. Comșa „*Prăsirea pomilor*“, s'au întocmit statutele „*tovăreșilor agricole*“, care s'au tipărit în limba română și în traducere maghiară, s'a tradus în românește lucrarea dlui consilier ministerial Tormay Béla despre „*Noua lege veterinară*“.

Cu recunoștință trebuie să facem pomenire de marele sprigin ce ni-s'a dat de comisiunea economică comitatensă, care ni-a dat în acești ani următoarele ajutoare bănești: în 1888 suma de fl. 150 pentru cumpărarea de mașini; în 1891 fl. 70 pentru sēmēntă și fl. 100 pentru expoziții; în 1892 fl. 70 pentru sēmēnte și în 1893 fl. 70 pentru sēmēnte și fl. 200 pentru expoziții, ear' înaltul minister r. u. de agricultură fl. 234 pentru traducerea și tipărirea broșurii lui Tormay Béla, consilier ministerial.

Pe temeiul celor de până aci adunarea generală se binevoească:

1. A lua acest raport la cunoștință.

2. A cerceta și a întări rațiociniul anului 1893 și a ne da absolutoriul; mai departe a ne da îndemnisare pentru supererogatul de 61 fl. 85 cr.

3. A încuviința proiectul de budget pro 1895.

4. A încuviința procederea comitetului cu privire la cumpărarea și vnzarea vitelor de rasa „*Pinzgau*“.

5. În sensul §-ului 30 din statute a pune la cale alegerea comitetului pe un nou period de 6 ani.

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“, ținută la 26 Octombrie n. 1894.

Ioan de Preda,
vicepresident.

Victor Tordășianu,
secretar.

Urmează darea de seamă despre a patra expoziție de vite, pusă la cale de reuniune și ținută în *Pianul-romănesc* la 24 Aprilie 1893, publicată în „*Economul*“ adaus la „*Foaia Poporului*“ nr. 17 din anul trecut.

Urmează însemnarea comitetului central, care în periodul de 6 ani trecuți a fost în următorul chip întocmit:

President: *Eugen Brote*, propr. în Sibiu.
Vicepres.: *Ioan de Preda*, adv. în Sibiu.
Secretar: *Victor Tordășianu*, oficial consistorial în Sibiu.

Cassar: *Petru Ciora*, oficial consistorial în Sibiu.

Controlor: *S. P. Barcianu*, proprietar în Rășinari.

Custos: *Demetriu Comșa*, profesor seminarial în Sibiu.

Membri:

Alexandru Lebu, proprietar în Sibiu.
Simion Popescu, profesor în București.
Ioșif Sterca Siuluțiu, jude reg. în pens. în Sibiu.

Onoru Tilea, inginer de comasațiune în Sibiu.

Bucur D. Comșa, comerciant în Seliște.

George Dordea, econom în Bungard.

Mihail Stănilă, econom în Vale.

Ear' după aceasta e publicată în raport lista membrilor reuniunii, din care vedem, că:

Din Alțina a fost 1 membru; din Apoldul-inferior 5; din Apoldul-super. 2; din Avrig 4; din Boița 17; din Bungard 6; din Cacova 2; din Calbor 1; din Cornățel 3; din Fofeldea 25; din Galeș 7; din Gârbova 1; din Gurariului 10; din Hosman 1; din Hundrubech 1; din Ilimbav 2; din Jina 6; din Lancrăm 11; din Ludoșul-mare 3; din Mercuria 2; din Mohu 1; din Nocrichiu 2; din Orlat 13; din Poiana 22; din Poplaca 12; din Pianul-român 4; din Pianul-de-jos 1; din Porcești 3; din Racovița 4; din Reciu 1; din Rășinari 22; din Roșia 11; din Răhău 1; din Rodu 2; din Săcădate 4; din Săcel 1; din Săsași 3; din Sebeșul-inferior 1; din Sebeșul-săsesc 18; din Săsciori 2; din Sadu 14; din Seliște 29; din Sibiel 3; din

Sibiu 75; din Slimnic 7; din Șoarș 1; din Șura-mare 6; din Tălmăcel 2; din Tichindeal 3; din Tilișca 10; din Topârcea 2; din Vale 1; din Veștem 1.

Cu locuința afară de teritorul comitatului 32. *Suma totală: 424 membri.*

Scutirea pomilor sădiți toamna contra gerului.

În pământurile uscăcioase și mult puțin adăpostite, reamintim pomii, altoii și tufele de croit gardul viu este bine a se sădi de cu toamnă. De se brodește să urmeze ger mare, rădăcinile lor pătinesc și une-ori degeră cu totul. Spre a întâmpina aceasta, n'avem decât să le adăpostim prin un așternut de frunziș, compost sau alt gunoiu putred.

Scoaterea petelor de grăsime.

Petele de grăsime de pe haine se pot scoate în mai multe chipuri. O purcedere lesnicioasă și ieftină este punerea unui petec de hârtie sugătoare, care se apasă cu o bucată de fer încălzit. Petele amintite se mai pot curăți prin un colț de cârpă muiat în „benzină“ sau „esență de terpenin“ (terebentină).

Cercarea lemnului de clădit.

Pentru de a știrici, dacă este uscat și bun de clădit cutare lemn, d. p. o bârnă, sau grindă, un sul sau drug ș. c. l., ținem urechia la un capăt, ear' la celalalt punem pe cineva să lovească cu o cheie. Dacă lemnul e uscat și bun, loviturile răsună apriat, chiar și având lemnul o lungime de 30 m.

Înlăturarea mucegaiului de pe șunci.

Se pregătește din apă și multă sare un fel de cir grosior, cu care se feștesc șuncile, cârnații sau alte cărnuri mucegăite. Urmarea e, că mucegaiul pierе și pe cărnuri se formează un fel de fulgi mărunți (cristale), cari împedecă mucegăirea mai departe.

Desghețarea măiestrită a pământului.

Adese se ivește trebuința de a face gropi, șanțuri, fundamente și c. l. pe când pământul este înghețat. În scopul desghețării măiestrite se recomandă așternerea de var ars proaspăt, care se stinge și se inferbentă așa, că după 10—15 oare pământul poate fi săpat cu înlesnire.

Reîmprospătarea cărnurilor stătute.

Carnea stătută poate fi curățită de mirosul ei neplăcut, dacă spuma în care se ferbe, se curăță bine și în oală se aruncă câțiva cărbuni aprinși, cari absorb (sbeau) rămășițele materiei mirositoare.

Știri economice.

Împărțire de premii pentru împăduriri. Ministrul de agricultură încă în anul 1889 a fost publicat concurs pentru premiarea prășitorilor de păduri săvârșite tot în acel an, care aveau să se adeverească de mai prețioase din punct de vedere economic.

În înțelesul concursului s'a format o comisiune, care cu învoirea ministrului a și împărțit astfel de premii (daruri) următorilor proprietari:

Premiul dintâiu de 1000 franci în aur l'a căpătat orașul *Körmöcsbánya* pentru sădirea cu multă pricepere a unei păduri pe un teren de 32.7 jugere catastrale în hotarul comunei.

Premiul al 2-lea de 800 franci în aur s'a dat *societății pe acții* de mine și de industrie din Ungaria-de-sus, pentru plantarea cu mai multe soiuri de arbori a unui teren sterp și stâncos din comitatul Nograd.

Premiul al 3-lea de 500 franci în aur l'a primit orașul *Semniț* și *Bélabánya* pentru plantarea isbită cu brădet a unui loc stâncos și petros pe un teren de vre-o 52 jug. catastrale.

Premiul al 4-lea de 400 franci în aur s'a dat foștilor *proprietari urbariali* din comuna *Borșa*, comitatul Maramureșului, pentru plantarea cu brazi a unui loc prăpăstios și de vre-o 30 jugere catastrale în hotarul comunei.

Premiul al 5-lea de 200 franci în aur l-au primit *foștii urbarialiști* din comuna *Casva*, comitatul Murș-Turda, pentru plantarea cu tot felul de arbori a unui loc petros și prăpăstios din hotarul comunei pe un teren de 20 jug. catastrale.

Premiul al 6-lea de 100 franci în aur l-au căpătat comunele *Vișeu-de-sus* și *Vișeu-de-mijloc*, comitatul Maramureș, pentru plantarea cu brădet a unui teren de 29 jug. cat. în hotarul comunelor.

Hârciogul, numit și „câțelul pământului“, e răspândit pretutindenea. El se sporțește cu repejune și cășunează sămănăturilor mari stricăciuni. Hârciogul este 10 centimetri înalt și vre-o 25 centimetri lung, are picioare și urechi scurte, ochi mici și păr îndesuit. Coada e scurtă și înzestrată cu solzi pieloși. Culoarea (fața) părului e galbină-roșietică, din jos ruginie întunecată. De laturile grumazului are câte 3 pete gălbioare. În gușile de sub pielea grumazului hârciogul strânge cele mai frumoase și coapte grăunțe, pe care le adăpostește, ca merinde pentru iarnă, în căsulia sa. Deșterarea gușilor se face cu ajutorul labelor.

Cu începere din Octomvrie, hârciogul se retrage în culcușul seu și petrece iarna într'un fel de amorteală. El strânge până la 50 chlg. de grăunțe, pe care le îndoaie mai ales primăvara.

Femeiușă fată 6—12 pui. Hârciogul nu pribegeste în alte țeri. Blana sa este foarte ieftină. Se poate strîpi mai cu seamă prin desgroparea culcușului. Hârciogul se apără bărbătește.

Brânză fel și fel. Pe lângă că e foarte nutritivă brânza mai are și însușirea de a ușura mistuirea. Ea se gătește din lapte dulce și acru, din smântână și zăr de unt. Foarte trainică și vestită este mai ales brânza de Svițera și indeosebi brânza de „Neufchâtel“ (cetește Nofșatel), de „Ementhal“ și „Gruyères“ (cetește Grüer). Aproape tot așa vestită este brânza engleză de „Chester“

(cetește Ceșir), „Stilton“ și „Gloucester“. Dintre brânzeturile Olandei se dă întâietate celei de „Emden“. Prețioasa brânză de „Limburg“ se pregătește în Belgia. În Franța se face brânza vestită „fromage de Brie“ și „Angelot“, în care se amestecă vin, bere, ouă și cuișoare. Foarte vestită este brânza „Parmesan“, „Gorgonzola“ și „Strachino“, care tustrele se fac în Italia. Dintre brânzeturile Ungariei amintim pe cea de „Liptau“, ca fiind mai prețioasă, apoi „cașcavalul“ și brânza de „burduf“.

Darul regelui Carol pentru țerani. În arătirea strălucitei sărbări pentru „nunta de argint“, M. S. regele Carol al României a dăruit 200.000 lei, în rentă română de 5%, pe care l'a pus la dispoziția ministrului-president L. Catargiu în scopul de a se înființa un *ășezământ pentru țerani*, care în ani neroditori, când sunt lipsiți de mijloacele de traiu, vor găsi adăpost în acest *ășezământ*. În frumoasa scrisoare, adresată ministrului, regele intonează speranța, că se vor afla mulți Români milostivi, așa ca fondul să sporească în scurt timp și să producă roadele dorite.

Numărul ouălor la păstravi. În asemănare cu cealalți pești, păstravii produc ouă (icre) puține, 500—3000, după mărime. Clocirea ține 2—3 $\frac{1}{2}$ luni, potrivit cu căldura apei. Multe ouă rămân neprodite și multe altele se prăpădesc, așa că din 1000 ouă nu es decât 3—4 pescuți. Astfel se explică anevoința prășirii în văile muntoase. Neasemănat mai bine izbutește prășila măiestrită.

Scăderea cametelor la cassa de păstrare postală. Ministrul unguresc de comerț, în înțelegere cu ministrul de finanțe, începând dela 1 Ianuarie 1895 a statorit la 3% cametele (interesele) după depuneri în cassa de păstrare a postelor.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 231. Voind a stupări de acum înainte numai cu coșnițe mobile, am început a l'mi-le face singur. După-ce la scândurile subțiri de 2—3 cm., ca să poată ierna afară, se recere umplătură de 5 cm., și asta l'mi dă tare mult de lucru, oare nu ar fi cu scop ca coșnițele să nu se facă din scânduri subțiri și cu umplătură, ci din scânduri groase de 8—10 cm. și oare asemenea coșnițe ar da iarna căldură de ajuns?

Mă rog a-l'mi împărțăși dacă este la noi ori în România vre-o foaie română de stupărit, și dacă da, unde se poate abona?

În sfârșit mă rog a-l'mi înșira toate manualele române de stupărit, afară de cele recomandate până acum în „Economul“.

Stefan Buzila, preot.

Răspuns. Scândurile groase (fostele) le poți folosi fără de nici o temere la facearea coșnițelor și poți fi sigur, că albinele o să aibă căldură de ajuns.

Foaie românească pentru stupărit noi Românii nu avem.

Afară de manualele recomandate de noi, adecă a lui *Degan* și *Costin* mai sânt și în România două manuale mici, unul de domnul *I. Pășareanu* și altul de *V. S. Moga*, pe care le poți procura prin „Institutul Tipografic“ din Sibiu, sau de-adreptul dela *Sococ* din București.

Întrebarea 252. Vă rog a-l'mi răspunde în „Foaia Poporului“ la întrebările următoare:

Poate-se fierbe mierea de prune a douăoară fără-ca să se afume sau acrească, dacă întâia-dată s'a luat nefeartă?

Cum se poate scoate mustul de prune și chisăliță din pânză de cânepă?

Prin care leac s'ar pute împedeca creșterea bărbii fără de a vătâma pielea?

A. Todor.

Răspuns. Dacă ai fi urmărit cu mai multă luare aminte spusel „Economului“ nostru, ai fi aflat răspuns la tustrele întrebările puse. Aceasta însă nu ne împedecă a-l'ti răspunde pe scurt și anume:

Dacă amenință a se mucegăl și a se înăcri, lietarul (mierea) *trebuie* fert din nou, adăugând o porție bună de zahăr și puțină „sare de sodă“. Lămuriri mai deaproape affi în expunerea despre „Lietarul de prune“ tipărită în „Economul“ nr. 37.

Despre cum s'ar pute înlătura petele de prune și alte poame roșii, cetește ce am publicat în „Economul“ numerii 22 și 35 din anul trecut, ear' despre cum s'ar pute strîpi părul din obraz, cetește răspunsul la întrebarea 145 din a. c.

Întrebarea 233. 'Mi-s'a spart mașina de cafea. Să-l'mi cumpăr alta la fel, nu l'mi-ăr veni la socoteală; căci n'a fost tocmai bună. Vă rog dar' să mă sfătuiți, de unde și ce soi de mașină să-l'mi cumpăr pe seama familiei?

B. Petrotu.

Răspuns. Cea mai bună se zice că ar fi mașina de cafea cu „circulație“, care se vinde în orașele mai mari. Vrednică de recomandat este neguțătoria lui *A. Bălinth* în *Viena* (III. Salesianergasse 8 F.).

Întrebarea 234. Vă rog să binevoiți a-l'mi răspunde în „Foaia Poporului“ la următoarele întrebări:

Am o grădină, în care la primăvară aș voi să sădesc altoi. Gropile sânt făcute. În foile ungurești și mai ales în „Gyümölcs Kertecz“ am aflat anunțuri, în care se imbie altoi de vândut din mai multe părți ale țerii. Bucuros aș cumpăra dela prășitori români, pagubă însă, că ei nu fac anunțuri, ceea-ce ar fi foarte de dorit. Așa fiind, vă rog a mă lămurii, aș pute cumpăra altoi din ori-care parte a țerii fără să mă păgubesc în bani și osteneală?

În grădină este luțernă, am săpat însă în giurul gropilor cu hârlețul la depărtare de 1—1 $\frac{1}{2}$ m. Ar fi destul atâta ca să nu ajungă rădăcinile luțernei la altoi?

În sfârșit Vă rog a-l'mi răspunde: dela cine și cu ce preț aș pute cumpăra coșnițe mobile aeeva bune?

I. Păcurariu a lui Precup.

Răspuns. Altoii prășiiți la adăpost tăn-jesc și adese pier, sădiți fiind în locuri expuse vântului. Alege deci altoi, care au fost prășiiți unde clima și împregiurimea seamănă cu ale comunei. Dacă poți căpăta în apropiere, cu atât mai bine. Ai dreptate: prășitorii români ar trebui să facă și ei anunțuri.

Pomii și luțerna se potriveșc întocmai ca „nuca în părete!“ Acum la început va fi de ajuns, peste 4—5 ani însă va trebui să înlocuești luțerna prin ierburi.

În privința coșnițelor mobile, recetește răspunsul la întrebarea 86 din „Economul“ nr. 10 a. c.

LOTERIE.

Tragerea din 1 Decembrie n.

Brünn: 3 13 21 16 33

Tragerea din 5 Decembrie n.

Timișoara: 90 34 20 72 64

Viena: 33 24 72 47 68

În librăria „**Institutului tipografic**“ se află de vânzare **Călin-darul Revistei „Lumea Ilustrată“** pentru anul 1895 cu prețul de fl. —.65 cu trimiterea postal fl. —.70.

Betia

se vindecă prin Antibetin, întrebuițat cu rezultat strălucit în o mulțime de ca-suri. Nenumărate mulțumite primite dela cei vindecați se trimit franco la cerere. Fiind fără ori-ce gust, se poate da pățimașului de betie și fără știrea lui. 1 dosă 2 fl. 20 cr., 1 dosă dublă pentru morbul învechit, 4 fl. 40 cr. trimițându-se suma din urmă și se trimite franco în toate țerile. Se capătă la farmacia „La Vultur“, Lugoj, nr. 112, Bănat. (2787) 5—8

La „**Institutul Tipografic**“ în Sibiu se află de vânzare:

Portretul domnului
Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

Portretul domnului
Dr. V. LUCACIU.

În mărime de 38×28 cm.

Cu 50 cr.

TABLOUL
Deputațiunii române la Viena.

Cu 2 fl.

TABLOUL
„**CONFERENCEI NAȚIONALE**“.

În mărime 33×50 cm.

Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin postă fl. 1.70.

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

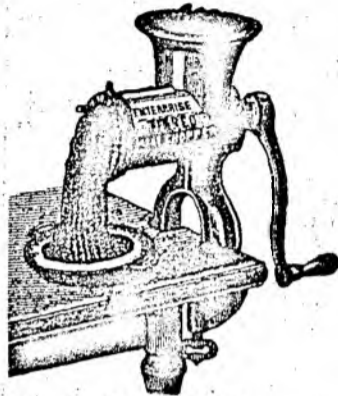
Tabloul apărătorilor.

Cu 3 fl.

TABLOUL
BIUROULUI DE PRESĂ.

Cu 3 fl.

CAROL F. JICKELI,
negustorie de fer în Sibiu
representanță și deposit de mașini agricole
dela
Clayton & Shuttleworth.

Forma 5 și 10.

Mașini veritabil americane
de pisat carnea

[2498] 3—4

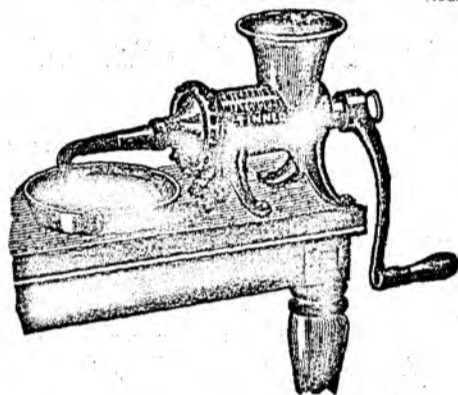
Enterprise

Nr. 5 10
pisează într'un minut 1/2 1 chlgr.
1 bucată 4.— 6.—

Forma 12 și 22.

Nr. 12 22
pisează într'un minut 1 2 chlgr.
1 bucată 5.70 9.50

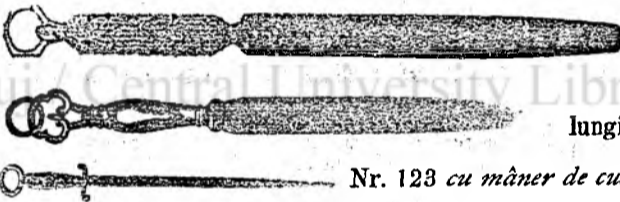
Mașinile americane de pisat carnea
Enterprise

se pot întrebuița și la umplutul cărnaților. Spre scopul acesta se delătură cuțitul și discul dela des-chizătore înlocuindu-se prin pâlnia (tolcerul) de umplut cărnații, precum arată ilustrația de alături.

Pâlnii (tolcere) pentru umplutul cărnaților:

Nr. 5 10 12 22
diametru 15, 18, 20 mm. 1 buc. fl. —.25 —.25 —.30 —.35

Annare magnetice (Diamant)

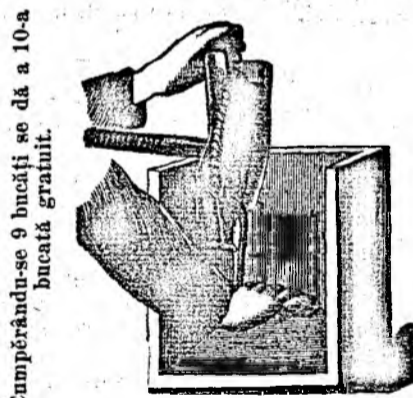
Nr. 99 cu mâner de corn de cerb
lungimea întreagă 36 cm. 1 bucată fl. 1.60

Nr. 83 cu mâner de cusitor
lungimea întreagă 29 cm. 1 bucată fl. 1.50.

Nr. 123 cu mâner de cusitor lungimea întreagă 19 cm. 1 buc. 60 cr.

Sfârmitor de cucuruz

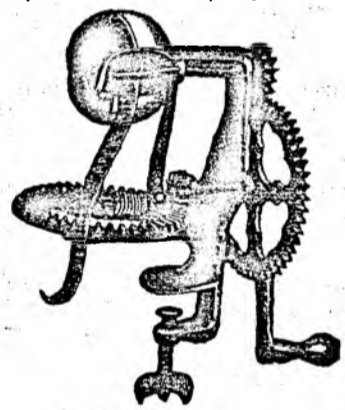
Mașină de curățit poamele

Cumpărându-se 9 bucăți se dă a 10-a bucată gratis.

1 bucată fl. 1.40.

Cumpărându-se 9 bucăți se dă a 10-a bucată gratis.

1 bucată fl. 2.—.

Epistolele mă rog să se scrie românește.

Un mijloc de casă probat de mai mulți ani.

[482] 36—45 **Gichtfluidul lui Kwizda**

Fricțiune întăritoare înainte și după ture mari.

Gichtfluidul

lui Kwizda

Prețul unei sticle 1/1 1 fl. v. u.

Prețul unei 1/1 sticle 60 cr. v. a.

Gichtfluidul

lui Kwizda

Se poate căpeta

în toate farmaciile.

Gichtfluidul lui Kwizda

Depositul principal: Farmacia cercuală Korneuburg.

Bazarul vienez de coroane

Viena, V/I Rüdiger-gasse Nr. 1, Blumenhaus,

este una dintre cele mai solide și mai plăcute firme din monarchie, unde se pot comanda cei mai necesari articoli, toți cu 1 fl. Fiecare obiect are valoare îndoită, costă însă numai 1 fl.

1 florin sau 2 coroane fiecare bucată.

Oroloage de buzunar

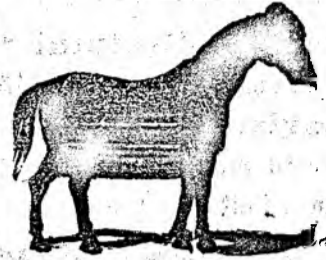
regulate precis, recunoscute ca de cea mai excelentă calitate, cu mecanism-remontoir veritabil, neperitor, de argint, metal lustruit, precum și de argint probat de 13 loți, admirabil lucru, foarte frumos gravate, cu sticlă de cristal, cu aparat de secunde și arătătoare, toate se trag la mâner fără cheie și ajustate splendid cu toate inovațiile tehnice moderne de arta orologeriei, regulate precis foarte punctual, se capătă în 4 sorte.

Numai fl. 3.

fl. 3. un orologiu remont. de buzunar, de nickel, dela Chicago cu arătător de secunde, cu werk precis regulat.

- fl. 4. Un orologiu remont. de nickel, fin de prima cal., construcț. cea mai excel. și mai punctuală cu minutar.
- fl. 5. Un orologiu remontoar de nickel cu capac dublu și werk regulat precis.
- fl. 6. Un orologiu remont. de buzunar, de aur amer., cu trei capace, fin aurit, abia se deosebește de aurul verit., gravat frumos și punctual regulat.
- fl. 7. Un orologiu remont. de buzunar, de argint veritabil, cu coverișe fin gravate, precis regulat.
- fl. 9. Un orologiu remont. de buzunar, de argint veritabil, cu capac dublu, fin gravat și precis regulat.
- fl. 12. Un orologiu de buzunar, anker remontoar de argint veritabil cu 15 rubine, merge precis.

Toale de cai
Numai fl. 1.65

3600 splendide așa numite

Toale de cai

se vor vinde cât mai iute pe prețul jumătate, după ce furnizarea s'a sistat. Aceste splendide toale de cai sunt 190 cm lungi și 130 cm. late, prevăzute cu margini vârgate, groase ca o scândură, călduroase ca un coșoc, și costă acum, cât jine proviziun., cu bordure bogate pro bucată

I-a cal. economie II-a cal. domnești III-a calit. birjari
fl. 1.65. fl. 2.50. fl. 3.—.

1 florin sau 2 coroane bucată.

1 orologiu de bronce ce merge regulat, cu garanță 1 fl.	1 lanț de orologiu din aur artificial cu acățătoare 1 fl.	1 inel din aur-deucle cu petri 1 fl.	1 medalion din aur artificial, cu petri 1 fl.	1 brățar dela expoziția din Paris 1 fl.	1 medalion de inimă din argint veritabil, probat 1 fl.
Cușmă de iarnă din peluș de Persia, cu vată călduroasă. 1 fl.	1 pălărie bărbăt. din păslă moale foarte țiuătoare 1 fl.	4 cravate bărbătești fiecare în altă formă și culoare, foarte fine 1 fl.	1 păreche mănuși călduroase pentru iarnă, din lână 1 fl.	1 jachetă de lână pentru dame și bărbați 1 fl.	1 păreche pantaloni de lână (sistem Jäger) pentru domni 1 fl.
1 cămașă bărbătească, foarte fin gătită, albă ori colorată 1 fl.	1 păr. ismene bărb din pânză de casă bine lucrate 1 fl.	6 păr. ciorapi bărb. într'o culoare ori cu vârgi frumoase 1 fl.	3 păreche ciorapi fem. într'o culoare sau cu vârgi frumoase 1 fl.	1 corsetă cuirasată, fason parisian, foarte durabilă 1 fl.	12 batiste, cu margini colorate, chivite 1 fl.
1 cămașă femeiască din șifon ori în cu broderii 1 fl.	1 corsetă de noapte din șifon cu broderie fină 1 fl.	1 păreche ismene fem. din șifon, cu broderie fină 1 fl.	1 sucnă călduroasă, cu brodure 1 fl.	3 șorțuri de casă, mostre frumoase și moderne, veritabil de spălat. 1 fl.	1 șorț de lister, calitate bună, caro, chivit, 1/4 de mare 1 fl.
1 jachetă de dame din creton francez lucrată 1 fl.	1 haină de iarnă gata pentru copii dela 1—3 ani 1 fl.	1 covor de pat din stofă de jute deșin frumos 1 fl.	1 cearceafă de tot mare și gata 1 fl.	6 merindare de in, mari și tari 1 fl.	6 ștergare, calitate bună, caro, chivite 1 fl.
1 față de masă bună damast alb ori colorată 1 fl.	6 serviette pe deplin de mari, albe ori colorate 1 fl.	1 năframă de mătăasă 1 cot de mare și în orice culoare 1 fl.	3 batiste de mătăasă de Lyon, în mai multe colori 1 fl.	1 eventail cu zugrăvire artistică, foarte frumos 1 fl.	1 năframă mare călduroasă pentru dame, 1/4 de mare 1 fl.
1 pipă din spumă de mare artificială 1 fl.	1 spiț de țigară spumă de mare veritabilă cu chichlibar 1 fl.	1 pipă pentru burghezi, spumă de mare artificială cu vergea cu tot 1 fl.	1 aparat de foc, aprinde însuși cu iuteala fulgerului 1 fl.	1 portmoneu tot din piele cu încheietoare 1 fl.	1 portmoneu pentru bani și documente 1 fl.
1 lămpaș cu o lumină intensivă 1 fl.	1 satulă de cusut de mătăasă cu scule de cusut 1 fl.	1 album pentru fotografii, foarte fin 1 fl.	1 briciag cu 4 tășuri, cu aparat pentru scoaterea dopurilor. 1 fl.	1 cruceifix din metal topit, nu se poate sparge 1 fl.	1 oglindă de părete 3 cm. de mare, în cadru de nuc 1 fl.
6 linguri de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	6 furculițe franc. din argint de Phönix veritabil 1 fl.	3 cuțite de masă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	12 lingurițe de cafea din argint de Phönix veritabil 1 fl.	1 lingură mare de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	2 feșnice de salon argintărite fin, formă frumoasă 1 fl.
1 țiuătoare de zahăr splendid argintărită și fină 1 fl.	1 moară de cafea cea mai bună construcție, durabilă 1 fl.	6 tase de cafea calitate bună neperitoare 1 fl.	Împăratul și Împărăteasa, 2 frumoase figuri de decorațiune 1 fl.	3 broșuri de dame în mostre deosebite 1 fl.	1 briciu, tăș englez veritabil, foarte ascuțit 1 fl.

Numai fl. 5.75 costă o bucată întreagă de 30 coți, de pânză de casă excelentă, trainică, solidă, de calitate lată

Numai fl. 6.25 costă o bucată întreagă de 30 coți de haine de pat din Sternberg, prima calitate, bună de spălat în toate colorile, foarte trainică.

Numai fl. 5.50 costă o bucată întreagă 30 coți, prima calitate oxford, în toate colorile, soiu trainic, pentru cămăși și rufe de casă

Numai fl. 5.50 costă o bucată întreagă 30 coți, calitate excelentă pentru cămăși Schifon, fină ca cea din in, foarte bună și trainică.

2 florini fiecare bucată.

1 păreche pantaloni de iarnă pentru bărbați, făcut elegant în toată mărimea 2 fl.	1 jachetă pentru domni și dame în orice mărime. 2 fl.	6 metri de covoare, sortă bună, cu brodură colorată 2 fl.	1 covor pentru așternut, înaintea patului, frumos lucrat 2 fl.	1 perdea modernă pentru ferestri de jute sau dantele 2 aripi complete 2 fl.	1 tacâm de masă pentru 6 persoane, 1 pânzătură, 6 serviete fine 2 fl.	1 bucată pânză garn. 1/4 lată 7—8 metri lungă, deasă 2 fl.	3 bucăți cămăși de oxford pentru lucrători foarte trainic lucrată 2 fl.	1 plnsă de dame modernă din satin fin, muștră cea mai nouă 2 fl.	1 serviciu din porcelan de cafea pentru 6 persoane, 15 bucăți, 2 fl.	1 pelerină de iarnă din lână 1/4 mare, groasă călduroasă 2 fl.	1 stampilă de cauciuc cu orice nume, dimpreună cu culoare 2 fl.	1 lanternă magică pompoasă cu figuri mari și cu instrucțiune 2 fl.	1 plapomă excelentă și bună, lucrată în culoare vânăta și roșie 2 fl.	1 cușmă fină pentru domni 2 fl.	1 muff pentru dame prima calitate 2 fl.	1 cămașă de flanel pentru domni în toate colorile, foarte călduroasă 2 fl.	1 batistă de Lyon veritabilă de mătăasă, mare, în orice culoare 2 fl.	1 păreche de feșnice de salon Alpaca, fason mare, elegant 2 fl.
---	---	---	--	---	---	--	---	--	--	--	---	--	---	---------------------------------	---	--	---	---

Pentru atențiune: Comande în scris se trimit în 24 oare, cu rambursă postală sau trimițându-se banii înainte, mărfurile, care nu convin se pot îndată schimaba, sau banii se trimit înapoi prin firma:

Wiener Kronen-Bazar FEKETE în WIEN V., Rüdiger-gasse Nr. 113.